

Hlásnik

Spravodaj Mestského úradu Šaštín-Stráže

Ročník VII.

číslo 2

jún 2006

GAZÁRKAŠARÁDA

Slávnostné otvorenie letnej sezóny v šaštínskej Gazárke bolo 27. mája 2006. Hlavným bodom bohatého programu bolo, keď do nášho mesta zavítala známa televízna postava „Majster N“ a čarodejník Laco, ktorí pripravili pre deti program plný pesničiek, súťaží a kúziel. Program spestrili svojím vystúpením mažoretky a tanečná skupina z CVČ Betárik a hudobná skupina Rebeli zo ZUŠ Šaštín-Stráže.

Okrem tohto sa deti mohli povoziť na poníkoch, kolotočoch, skákať na trampolíne. Program ukončila hudobná skupina Záhoranka s ľudovým rozprávačom.

Jana Labašová

Perla šaštínskej svätyně v trojhrannej kaplnke

Jedno nedeľné popoludnie, vychádzajúc po litániách z kostola, sadla som si na lavičku spolu s donom RNDr. Zoltánom Schmidtom CSc. oproti Baziliky Sedembolestnej. Slovo dalo slovo a na svete bola myšlienka, s ktorou sa don Zolo už dlho zapodieva. Veď je o ňom známe, že sa venuje múzeu. Ide totiž o umiestnenie kópie sochy Sedembolestnej na miesto, kde vyslyšala prosbu Angeliky, do trojhrannej kaplnky. Bol by veľmi rád, vyznal sa, keby mu Matka sedembolestná dala silu a túto svoju túžbu a cieľ mohol uskutočniť, lebo jeho zdravotné problémy nie sú ľahké.

Ale ako vždy - problémom sú financie. Pozná i sochára, ktorý by sochu urobil. Zhodli sme sa, že na túto akciu nám ani biskupský úrad a ani naše mesto neprispieje, lebo o túto pamiatku nie je záujem.

(pokračovanie na str. 2)

Perla šaštínskej svätyně v trojhrannej kaplnke

(dokončenie zo str. 1)

A tak sme sa dohodli, že skúsime na túto akciu peniaze zohnať formou zbierky. Vedeli sme, že to nebude ľahké, lebo treba značnú sumu. Snáď ešte platí: Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane!

Kaplnka je síce pekne opravená, začo patrí vďaka pánovi farárovi don V. Feledíkovi a pánovi kostolníkovi Vladimírovi Sofkovi, ktorý tu trávil nespočetné hodiny na jej oprave. Ale kaplnka je prázdna, lebo obraz, ktorý tam bol dlhé roky, úplne zničil požiar.

Oslovila som mojich známych a dielo sa začalo. Nebolo hneď veľa peňazí, ale dúfala som, že sa akcia podarí. V krátkom čase sa to aj stalo. Oslovila som v Skalici p. Ing. Tomáša Mikuša. Vedela som, že tu dostanem nejakú väčšiu korunku, lebo on i jeho rodina sú veriaci ľudia. Na moje veľké prekvapenie sa stal takmer zázrak, lebo jeho odpoveď bola samozrejme kladná.

Ale hneď bola vyslovená i otázka: „Koľko potrebuješ?“. Skromne som vyslovila, že už nejaké peniaze máme, ale socha bude stáť väčšiu sumu peňazí. „Moja rodina ju zaplatí celú“, zaznelo z úst darcu. Mne sa roztriasli kolenná. Vysvetlenie pokračovalo: „Syn je športovec a svoje prvé zarobené peniaze má v úmysle dať na charitu, dcéra, študentka na VŠMU-maliarstvo na sklo, za svoje prvé predané dielo, tiež dá na charitu, pridá korunky a ostatné doplatíme spolu s manželkou.“

Tak som 30.8.2005 v obálke od rodiny Ing. Mikuša pri niesla donovi Zolovi milodar na sochu. On oslovil sochára pána Mgr.Art. Adriana Giacha a práce sa začali.

Ale čo ďalej, treba urobiť opravu kríža pri kaplnke, pa miatky na návštevu Sv. Otca Jána Pavla II. v Šaštíne. Ľudská sila sa prejavuje rôznym spôsobom, aj poškodením tohoto kríža. Treba urobiť nové železné oplotenie kaplnky, oplotenie kríža a opraviť chodníky.

Podarilo sa získať ďalšieho darcu, pána Vladimíra Kovalovského, majiteľa firmy KAMKO s.r.o. Gbely. Bezplatne opravil nielen poškodenú tabuľu na soche Svätej Trojice v parku, ale i tento pamätný kríž. Okrem toho na baziliku prispel finančnými prostriedkami aj p. Jozef Šimek, podnikateľ KOVO Radošovce.

Na ostatné práce, ktoré ešte treba urobiť prispeli aj veriaci a ctiteľia zo Šaštína a okolia. Treba ešte nejaké korunky, aby sa mohla celá akcia dokončiť. Chcem touto cestou darcom úprimne poďakovať a nech Matka sedembolestná ich chráni a sprevádza po všetky kroky ich života. Doteraz prispeli: rod. Pavla Fűrstenzeller, rod. Jozefa Petroviča, Ing. Tomáš Valo - firma Valo, rod. Alenky Kováčovej a jej otca p. Jozefa Pavelku, Mgr. Oľga Bakičová, JUDr. Jarmila Mračnová s rod., p. Evička Antalková s rod., rodina Ing. Jána Prachára, Silvia Vrtalíková s rod., Katka a Pavol Černochoých, Alžbeta Melišová, MUDr. Anna Bajtošová s rod., p.učiteľka Margita Bakičová, pani Terézia Ilavská, pani Mária Lábska a Helenka Šišoláková, Ing. Mária Vitovcová s rod., pani Angela Solárová a mnohí členovia Bratstva živého ruženca zo Šaštína.

Dňa 6. mája 2006 na fatimskú sobotu zanesli do baziliky v sprievode miništrantov, kňazov a pána biskupa Mons. Dominika Tótha našu sochu Sedembolestnej. Tu ju pán biskup posvätil a za slávnostného sprievodu po svätej omši bola prenesená na určené miesto - do kaplnky. Bola tu prítomná i rodina darcu a aj sochár pán Mgr.Art. Adrián Giach a veľa

pútnikov z okolia, ale i z Hlohovca a Piešťan. Prítomný bol štáb Slovenskej televízie a jej zásluhou sa táto slávnosť dostala do povedomia všetkých Slovákov.

Veľká časť je už urobená, verím, že sa nám podarí ešte dokončiť i okolie kaplnky a že miesto bude dejinným svedkom nášho pútnického miesta Šaštína. Určite titul, ktorý je v piesni, ktorú v rokoch 1927-1929 zložil salezián don Strečanský, bude úplne opodstatnený :

„Sedembolestná naša Matka nás k Tebe súcit vždy vábi.
No Ty si radosť, nádej sladká,
keď je náš národ prislabý.
Chráň svoje dieťky Bolesťivá,
nech slovenský rod nezhyne.
A buď mu stále milostivá,
PERLA ŠAŠTÍNSKEJ SVÁTÝNE.“

Na záver sa obraciam na vás, obyvateľov Šaštína-Stráží, na podnikateľov. Je tu ešte veľa práce. Ak by ste chceli prispieť finančnou čiastkou, každá pomoc je vítaná. Verím, že sa nenecháme zahanbiť ctiteľmi našej patrónky Slovenska - Sedembolestnej Panny Márie obyvateľmi z blízkeho okolia, alebo azda sa to nás netýka? Vopred všetkým úprimná vďaka, naša Matka sedembolestná vás čaká.

A. Melišová

Pseudonymy podľa Záhoria

V minulosti, ale i dnes si dávali najmä spisovatelia a publicisti pseudonymy podľa miest, dedín, chotárných názvov, riek, vrchov a rozličných lokalít a krajov. Aj naše Záhorie sa stalo základom pseudonymov u viacerých autorov.

Meno Záhorský si zvolil Andrej Kubina (+1844 v Moravskom Sv. Jáne, † 1900), publicista, autor básní, učebníc a pod. Pseudonym Michal Záhorský použil Michal Knap (+ 1894 v Brodskom, † 1960). Študoval v Skalici a bol publicista, jazykovedec a prekladateľ. Menom Kvetoslav Záhorský podpisoval svoje básne a články do novin JUDr. Marek Čulen (+ 1912 v Brodskom, študoval aj v Skalici). Formu mena Záhoran nachádzame u novinára Štefana Suhovského (+ 1921 v Brodskom, študoval i v Skalici), redaktor Práce. Pod menom Pavol Skalický začal publikovať Dr. Pavel Blaho (+ 1867 v Skalici, † 1927), politik, novinár, redaktor časopisu Hlas a pod. Formu Skaličan si zvolil Ján Černoč (+ 1852 v Skalici, † 1927), publicista, ostrihomský arcibiskup, ktorý začal pôsobiť ako kňaz v Radošovciach. Pseudonym Gbelský používal zase Jozef Matejka (+ 1804, † 1881 v Gbeloch, určitý čas aj kaplán v Šaštíne).

(pokračovanie na str. 4)

Kláštorné námestie - časť prvá

Naše mesto, časť Šaštín, má ako máloktorá usadlosť dve námestia. Kláštorné námestie je ako druhé. Dobová snímka nám ho približuje, ako vyzeralo v roku 1902. Námestie má dosť veľkú plochu s piesočnatým povrchom. Poschodová budova vľavo je hostinec. Nad priečelím budovy pod strechou je meno majiteľa, ktorým bol Josef Marlep. Nižšie pod oknami je v troch rečiach tento nápis:

Súsošie najsvätejšej trojice

V e n d é g l ö ,
H o s t i n e c ,
Gasthaus. Strecha
hostinca má dva
vikiere a v strede
strechy tympanón.
Na tympanóne sú
malby, ktoré dnes
sú už ťažko rozoz-
nateľné. Rozlíšiť sa
to dá ako rodinný
erb. Plocha prieče-
lia hostinca je celá
vyplnená malbami.

Snímka z roku 1902

Latinský nápis v preklade:
Trojedinému Bohu so zbožnou úctou
venuje otec Eustachius Csanyi

na začiatku 19. storočia. Ak by sa stavba zachovala do dnešných čias, určite by bola ozdobou tejto časti Kláštorného námestia. V poradí tretí dom patrili rodine Hoffmanových. Táto rodina mala prevádzku na výrobu sviečok zo veľkého vosku. Vyrábali ich veľké množstvá, lebo ich nutne potrebovala každá rodina. Tisíce pútnikov ich používali najmä v sobotu večer na sviečkové sprievody. Bol to fascinujúci pohľad, ako pri speve pútnikov so sprievodom

dychovej hudby sa vlnil striedavo dlhý zástup so zažatými sviečkami, ktoré dvíhali do výšky pri refréne náboženskej piesne Ave, Ave Mária...

Dominantou tejto časti námestia je sakrálna stavba trojičného stĺpa. Je to súsošie Najsvätejšej Trojice. Túto neskorobarokovú stavbu zhotovil trnavský kamenársky majster Jozef Habenicht v roku 1820. Studňu s pumpou zhotovil murársky majster Walthort. Nad základňou stĺpa je latinský nápis, ktorý v preklade znie: Trojedinému Bohu so zbožnou úctou venuje otec Eustachius Csanyi.

Od r. 1902 sa Kláštorné námestie podstatne zmenilo. Okrem stromov, ktoré boli pri hostinci, priestranstvo bolo bez zelene. Dnes táto plocha vyzerá ako oáza v púšti. Sú tu vysadené stálozelené kríky a listnaté stromy. Týmto sa Kláštorné námestie zmenilo na lesopark. Do tejto zelene sú osadené lavičky. Kvalitná zámková dlažba je spojnicou k letnému oddychu. Je tu však stále čo vylepšovať. Celkový dobrý vzhľad Kláštorného námestia kazí úsek od pošty po mestský úrad. Sú tam vysunuté a zanedbané predzáhradky, ktoré zbytočne zužujú priestor pre chodcov. Vedenie mesta tento problém určite vyrieši k spokojnosti občanov.

Pokračovanie v budúcom čísle.

Rafael Menšík

Použitá literatúra : Radváni Hadrián : Naša národná svätýňa Bazilika v Šaštíne, str. 59.

Vymrú staré tradície? (Názor čitateľa)

Zamyslela som sa nad príspevkom p. Ovečkovej, kde si sťažuje na mladých chlapcov, že až do tohto roka bolo vždy na fašiangy v Strážach veselo. Chodili Turci a celá dedina, či teraz už časť mesta, žila s týmito tradíciami.

Je jasné, že nám je všetkým veľmi ťažko, keď sa zamyslíme, že všetky tradície od nepamäti majú zaniknúť len preto, citujem p. Ovečkovú: „Že sú leniví a pohodlní.“ Len jedno ma mrzí, že p. Ovečková hovorí negatívne o Strážanoch, ale neviem, prečo nepoužila ako vzor šaštínskych Turkov, ktorí túto tradíciu ani jeden rok neporušili. Naopak, už roky chodia najprv slobodní a na druhý deň ženatí. Každý rok chodia ako predvoj „Rabi“, ktorí ohlasujú príchod Turkov a ukážu, kde majú tancovať.

Pre ilustráciu treba uviesť, že v Šaštíne to berú mladí ako nepísanú dobrovoľnú povinnosť. Takisto rodičia im vytvárajú podmienky, len aby sa tradícia zachovala. Sú hrdí na svojich synov, ktorí dokážu po celý deň tancovať a ešte v noci do rána vydržať na tanečnej zábave, kde si vykrútia svoje mamy a svoje dievčatá. Že je táto šaštínska tradícia uznávaná aj inde, vyplýva z toho, že naši Turci sa dostali až na ples Záhorákov ako predtanečníci. Nakoniec môžeme povedať, že sme hrdí na svojich synov v Šaštíne a vy Strážania ukážte na rok, že p. Ovečková nemala pravdu, keď vás nazvala, že ste leniví a pohodlní.

Pozbierajte sa všetci a hlavne sa zamyslite, že vy Strážania na to máte, aby ste zdravo konkurovali Šaštínčanom. Veď dívajte sa, ako tancovali Strážania, to bol vždy zážitok. Jednoducho povedané - bolo to krásne. Príčinu, prečo sa tento rok tak stalo, je treba hľadať v nás všetkých. V prvom rade tu ostalo niečo zanedbané a to je osвета. Na svoje mladé mesto musíme byť hrdí a príslušnosť k nemu je treba dokázať aj skutkami.

Čitateľka p. L. Suchánková

Pseudonymy podľa Záhoria

(dokončenie zo str. 2)

Meno Kúcan nosil istý čas František Jehlička (+ 1879 v Kútoch, † 1938), publicista a univerzitný profesor. Pseudonymom Michal Šaštínsky sa podpisoval kňaz, publicista, botanik a ľudovovýchovný pracovník Karol Nečesálek (+ 1865 v Šaštíne, † 1936). Bol farárom v Borskom Sv. Mikuláši a v Bratislave. Martin Kollár, rodák z Čarov (+ 1853, † 1919) si zvolil pseudonym Čáran. Bol kňaz, publicista, redaktor, prekladateľ a poslanec v uhorskom sneme. Pseudonym Kuklovan používal zase kňaz, historik a redaktor Ján Pöstényi (+ 1891 v Kuklove, študoval aj v Skalici). Meno Janko Senický používal Eugen Lengael (+ 1892, † 1940), básnik a publicista. Podľa rodiška Kunov si zvolili mená až dvaja autori - ľudový básnik - sedliak Martin Orgoník (+ 1887, † 1916), autor zbierky City srdca, publicista a dramatický spisovateľ Pavol Kukliš. Obec Prietrž dala mená zase publicistovi Jozefovi Holubovi (+ 1825 v Prietrži, † 1899), ktorý sa podpisoval Kvetoslav Prietržský. Pseudonym Lacko Prietržský prislúcha básnikovi a historikovi Ladislavovi Paulínymu (+ 1815, † 1906 v Senici). Dokonca aj spisovateľ Svetozár Hurban Vajanský (+ 1847 v Hlbokom, † 1916) sa spočiatku podpisoval ako Hlbocký. Podľa Stupavy si dal svoj pseudonym politik, novinár a redaktor Robotníckych novín a Slovenský máj, Edmund Borek (+ 1880, † 1924). František Viřazoslav Sasinek (+ 1830 v Skalici, † 1914), kňaz, historik, publicista a spisovateľ, ktorý pôsobil okrem iného i v Radošovciach, písal pod pseudonymom Chvojnický. Publicista Drahotín Štefánek používal meno K. Rudavský. Menom Vladimír Malina sa istý čas podpisoval zase spisovateľ Ludo Zúbek (+ 1907 v Malackách, † 1969).

Tento výpočet pseudonymov iste nie je úplný, ale nájdu sa aj iné pseudonymy, v ktorých sa odráža naše malebné Záhorie.

Mgr. František Havlíček

V širom poli križ...

Málo z rodákov možno poznať cestu na „Cihelňu“, kde voľakedy bývali Polákovci. Je to pomerne ďaleko a po dome, dvore, ktorý bol voľakedy plne obývaný, nie je ani stopy.

Priezvisko Habán po prvý raz v Strážach nad Myjavou

Keďže o habánoch sa toho už povedalo a napísalo veľmi veľa, tak aspoň v krátkosti o ich histórii a živote v našom regióne.

Pôvod slova „habán“ doteraz nie je presne objasnený. Nemeckí historici ho odvodzovali od slova „Haushaben“, t.j. majiteľ domu. V niektorých slovenských dedinách a tiež na Záhori nazývajú loptu „habán“, pretože títo novokrstenci boli preháňaní z miesta na miesto, ako keď sa chlapci hrajú s loptou, zostalo im teda meno „habáni“. Dr. Ovídius Faust pripúšťa zase možnosť, že slovo „habán“ pochádza od slova habať, pretože tam, odkiaľ táto sekta prišla, mala zhabané majetky. Toľko asi k vyvodu slova „habán“.

Domovinou habánov je Švajčiarsko, odkiaľ prišli na Slovensko v roku 1546 - 1547. V r. 1521 Mikuláš Štorch, Marek Thomae, Marek Stubner, Tomáš Münzer, Martin Cellarius a ešte ďalší tvrdili, že krst detí je nesprávny a pre vstup do cirkvi by sa mal človek rozhodnúť podľa vlastného svedomia až v dospelosti. Preto ich nazývali aj anabaptisti čiže novokrstenci. Od počiatku vzniku bola táto sekta prenasledovaná a nútená odísť zo Švajčiarska do cudziny. Habáni sa usilovali o nastolenie spravodlivej spoločnosti a vo svojich predstavách siahali až ku koreňom kresťanstva. Utvorili si vlastné obce založené na hospodárskej a sociálnej spravodlivosti. Zrušili súkromné vlastníctvo a zaviedli spoločenský poriadok, ktorý musel každý člen dodržiavať. Ako prebiehal život habánov v r. 1660 vo Veľkých Levároch, opísal cestovateľ Hochberg takto: „Ich polia, záhrady a štepnice sú veľmi dobre udržiavané, každé remeslo, krajčírí, ševci, hrnčiarí, súkenníci majú svoje vlastné dielne a žiadny z nich sa nemusí starať o potravu, ani o šaty. Všetko ide zo spoločnej pokladnice, ktorú si starešiovia opatrujú.“

(pokračovanie na str. 7)

Vlastne - stopy sú. Len ten, kto tu niekedy býval, podľa základov pozná a vie určiť: tu stál dom, tam v tých miestach stáli hospodárske budovy a tam, tam sú ešte dve pece, v ktorých sa pálili tehly. A tu stojí ešte prastará čerešňa, ktorá už pamätá veľa. Kedysi tu bol rušný život, keď tu bola tehelňa, bolo tu i viac domov, v ktorých bývali inžinieri, majstri i robotníci z tehelne s rodinami. Zdá sa nám takmer nemožné, že z takej diaľky denne meralo cestu do školy všetkých päť Polákových detí. Hermína, Ján, Gejza, Celestín a Jozef. Za každého počasia, za zimných metelíc, cez záveje, za dažďa, denne. Jozef, môj krstný otec, podotkne: „Keby len do školy. My sme ešte cestou do školy museli poroznášať mlieko. A beda by nám bolo, keby sme rozliali. V roku 1929 bola zima veľmi tuhá a dlhá. Na túto zimu doplatila dvanásťročná Hermína, keď po ceste prechladla a na následky zomrela. Jediná dcéra, veľký žiaľ.“

Na ceste do „Cihelne“ dennodenne chodili okolo križa, ktorý tu dal postaviť Konštantín Havlíček (Štanček) s manželkou Rozáliou, rodenou Bobotovou. Na križi je napísané: „Ježišu tichý a pokorný srdcom, sprav naše srdcia podľa srdca svojho.“ Križ bol postavený v roku 1915. Štanckovci nemali deti, a tak v miestach, kde mali role, dali na česť a chválu Božiu postaviť tento križ. Postáli sme pri ňom i my. Pomodlili sme sa za Konštantína i jeho manželku. Myslím si, že nebyť tohoto križa, nikto by si na manželov Havlíčkovcov už dnes nespomenul. Preto, drahí rodáci, ak vás cesta povedie okolo tohoto križa, pomodlite sa za tých, ktorí ho dali postaviť.

Elena Ovečková

Záplavy z Myjavy

Tento pojem je pre dnešnú mladú generáciu našich obyvateľov už úplne neznámy. Avšak staršia generácia, do ktorej patrí i ja, si veľmi dobre pamätá, čo spôsobovala každoročne rieka Myjava, keď nebola ešte zregulovaná. Približne do 60-ych rokov minulého storočia sa koryto Myjavy po dosiahnutí maximálneho stavu vody pravidelne vylievalo a spôsobovalo tak rozsiahle záplavy pozdĺž svojho roku.

A tak tomu bolo po stáročia i v časti strážskeho chotára, kde prevládali v tom čase lúky. Najväčšie záplavy vznikali na jar, v čase topenia sa snehu a počas silných lejakov. Myjavská voda vyrazila neďaleko Laštúvkovho mlyna, dnes už nejestvujúceho, cez dlhú a hlbokú priekopu - kopánku na strážske i šaštínske lúky. V strážskom chotári voda siahala až po konce humien, ktorých ploty stáli vo vode a na niektorých miestach sa priblížila až ku stodoliam (napr. Júzovej, Hadermayerovej, Malíkovej a pod.). Rozsiahla vodná plocha bola hlboká cca pol metra, ale boli i zníženiny a jamy, ktoré mali hĺbku až 1 a 1,5 metra. Tieto hlbšie jamy boli vykopané a slúžili na polievanie zeleniny v humnách. Ako chlapec som s ostatnými kamarátmi zapichoval do zeme vrbové prútičky na označenie, pokiaľ siahla voda, či jej hladina klesá, alebo sa zvyšuje. Pre nás, šantiace deti, boli zaplavené lúky „strážskym morom“, po ktorom sme sa v lete plavili - korytovali na ľahkých drevených korytách (voštrukoch), odrážajúc sa od dna „veslami“ - drevenými palicami. Neraz sme sa i prevrátili do vody, kde na nás číhali pijavice, ktoré sa nám rýchlo prichytávali na nohy i ruky. V zime, keď mrazy vytvorili obrovskú ľadovú plochu, sme sa korčuľovali - bruslili na korčuľoch - „kvintáloch“, to boli korčule, ktoré sa nástrčným kľúčikom priťahovali na topánky a len málokto mal moderné korčule - „kanadky“. Keď napadal sneh, odhmruli sme si určitú ľadovú plochu a hrávali sme zase hokej. Ten sme hrávali na spomenutých kvintáloch a s hokejkami utáťmy z vrbových konárov v tvare hákovice. Ako puk nám slúžili plechovice, ale mali sme aj normálne gumené puky. Inokedy sme sa hrali na pltníkov, keď sme si vyrúbali sekerami v ľade veľké kusy, na ktorých stojac sme sa odrážali palicami od dna a tak plávali. Neraz sa nám „plť“ prelomila a ocitli sme sa v studenej vode, ktorá na nás takmer primrzla, takže sme museli utekať domov prezliecť sa a osušiť, čo bolo sprevádzané slovným a niekedy i fyzickým trestom zo strany rodičov. Tiež sme v lete i v zime chytávali vo vode ryby, ktorých tam bolo dosť - hlavne kaprov a štúk.

Zaplavené lúky boli i rajom pre vodnú zver a vodné vtáctvo. V bútlavých kmeňoch starých vrb si robili hniezda a tiež plávali po vode krdle divých kačíc (Anas platyrhynchos), na ktoré poľovali známi strážski poľovníci, napr. dnes už nebohy p. Július Kozánek, p. František Bača a iní. V brehoch pod humnami si robili brlohy ondatry (Ondatra zibethica) a vydry riečne (Lutra lutra). Po vode plávali i vodné sliepočky (Fulica atra) a v nehlbokej vode si vykračoval a hľadal potravu aj bocian biely (Ciconia ciconia). Spomenutú faunu dopĺňali obrovské mračná komárov, ktoré znepríjemňovali život blízky obyvateľom najmä večer a veľké množstvo žiab, ktoré sa ozývali svojím nepretržitým koncertom vo dne i do neskorých nočných hodín.

Tolko asi v stručnosti o zaplavených lúkach riekou Myjavou, ako mi utkveli v pamäti z nedávnej minulosti.

Mgr. František Havlíček

Z histórie francúzsky hraného divadla na Záhorí

Francúzska kultúra vo Viedni a v Rakúsku vôbec sa začala udomáčňovať predovšetkým po sobáši Františka Lotrinského (+ 1717, † 1765) s rakúskou arcivojvodkyňou Máriou Teréziou (+ 1717, † 1780).

Cisársky manželský pár mal rád divadlo a nevedel sa vzdať divadelných predstavení ani za svojich pobytov v ich letnej rezidencii v kaštieli v Holíči, ktorý spolu s celým Czoborovským panstvom v Hlíči a v Šaštíne zakúpil v roku 1736 František Lotrinský.

Ku kaštielu v Holíči sa viažu u nás prvé, i keď neverejné francúzsky hrané divadelné predstavenia. Holíčsky kaštieľ nemal stále javisko, ale to sa zriaďovalo podľa potrieb v niektorých z väčších sál. Kaštieľ mal celkom 98 izieb, okrem bočných stavieb pri ňom. Na divadelné predstavenia sa využívala tzv. čínska sála, nazvaná tak preto, lebo jej steny potiahnuté kožou boli pomalované pestrofarebnými čínskymi motívmi. Táto výzdoba bola dobre zachovaná ešte v r. 1944.

Začiatky francúzsky hraného divadla v holičskom kaštieli sa viažu na dátum 22. 8. 1746, kedy tu bola inscenácia Moliérovej komédie Les facheux - Mrzúti. O dva dni neskôr tu sluhovia ochotnícky zahrali veselohru R. Poissona Baron de la Crasse - Barón z Hlupákova. V auguste 1747 zahrali dvorskí sluhovia ďalšiu veselohru Les vacances - Prázdniny. Ďalej to boli komédie Les Menechmes ou Les Jumeaux - Dvojčatá, Le charivari - Mačacia hra, Crispin médecin - Krišpín lekárom a na hzáver malá komická opera Le mari préféré - Preferovaný manžel.

Nie je bez zaujímavosti, že scénickú výpravu pre holičské zámočné predstavenia navrhoval cisársky dvorný architekt a maliar J. J. Chamant. S menom tohto maliara sa stretávame na západnom Slovensku už okolo r. 1750 a je predovšetkým známy svojimi krásnymi freskami v šaštínskej bazilike.

V holičských a šaštínskych účtovných knihách z roku 1761 je záznam, že Chamantovi vyplatili honorár za dekorácie divadla v Holíči.

A tak nám vychádza, že Holíč a teda i Záhorie má pre našu divadelnú históriu viac prvenstiev. Bol prvým miestom, kde sa v býv. Uhorsku začalo hrať šľachtické divadlo a súčasne kde sa prvýkrát, i keď neverejne podľa doterajších zistení hral v origináli Molière a naviac sa tu po prvý raz stretávame s maliarom, scénografom J. J. Chamantom

Mgr. František Havlíček

Viete to ?

1. Ktorá kosť ľudského tela je najpevnejšia?
2. Ktorá rastlina rastie najrýchlejšie?
3. Kedy sa konali po prvýraz v histórii olympijské hry?
4. Ktoré sú najčastejšie vydávané knihy na svete?
5. Čo je svetlo?
6. Kto je autorom výroku: „Doviedel som ďalej iba preto, lebo som stál na pleciah obrov?“
7. Koľko meria čínsky múr?
8. Z ktorého roku pochádza najstaršia knižnica a kde sa našla?
9. Ako sa volal jeden z posledných väzňov Bastily, ktorého oslobodili revolucionári v r. 1789 po 32 rokoch väznenia?
10. Koľko hodín trvá cesta rýchlikom Rossija z Moskvy do Vladivostoku?
11. Odkedy sa u nás vyrába cukor?
12. Aký je pôvodný význam slova „hurá“?
13. Prečo zívame?

Odpovede nájdete na strane 10.

Predstavujeme vám...

Lietanie býva snom mnohých chlapcov a výnimočne i dievčat. Ako to bolo a ako je to s tými, ktorí lietajú nad našim mestom, som sa porozprávala s **Ing. Mariánom Kováčom**, obyvateľom nášho mesta.

1. Ako to bolo s tebou, bolo lietanie твоjím detským snom?

- Detským snom ani nie. Skôr to bola náhoda. Boli sme triedou v prvom ročníku gymnázia na brigáde pri senickom letisku. Nad hlavami nám celý deň lietalo lietadlo, pilot si cvičil vzlety a pristátia. So spolužiakom - mimochodom tiež Šaštíňčanom Mírom Kunikom - sme sa dohodli a po skončení brigády sme zašli na letisko. Zoznámili sme sa s vtedajším náčelníkom aeroklubu. Povodil nás po letisku, ukázal nám motorové lietadlá i vetrone. Hneď sme sa prihlásili na základný kurz lietania na vetroňoch a obaja sme pri lietaní zostali až dodnes. Dokonca sme profesionálne spätli s letectvom. Miro je letový dispečer na oblastnom riadení letovej prevádzky v Bratislave. Komunikuje s dopravnými lietadlami, ktoré vidíš aj nad Šaštínom v niekoľkokilometrovej výške a nechávajú za sebou kondenzačné čiary. Určuje im bezpečnú trať a výšku pri prelete nad Slovenskom. Ja pracujem vo firme na letisku v Senici, kde vyrábame diely na malé dopravné, športové a ultralhké lietadlá.

2. Čo všetko treba preto urobiť, aby niekto mohol lietať ako ty?

- Záhorácky aeroklub Senica, ktorý prevádzkuje letisko Senica, má oprávnenie vykonávať len výcvik lietania na vetroňoch. Podmienkou pre zaradenie do výcviku je vek 15 rokov, dobrý zdravotný stav a bohužiaľ, v dnešnej dobe pribudla ďalšia podmienka - solventnosť záujemcu, prípadne jeho rodičov. Po absolvovaní teoretického školenia a preskúšania musí žiak prejsť aj lekárske vyšetrením a po vystavení žiackeho preukazu začína praktický výcvik. Predstavuje asi 80 vzletov s inštruktorom, počas ktorých sa žiak naučí lietať v priamom smere, robiť zátačky, vzlietať za navigáciou i motorovým lietadlom, pristávať, riešiť mimoriadne prípady pri lete a niektoré základné prvky nižšej akrobacie. Ak toto všetko zvládne, nasleduje preskúšanie inšpektorom a prvý samostatný let. Kurz potom pokračuje nácvikom využívania termických a stúpavých prúdov. Žiak absolvuje prelet s inštruktorom na vzdialenosť 100 km a samostatný prelet do vzdialenosti minimálne 50 kilometrov. Základný výcvik je ukončený pilotnými skúškami. Žiak musí preukázať pred povereným inšpektorom lietania teoretické znalosti z leteckých predpisov, aerodynamiky, meteorológie, navigácie, zemepisu SR, konštrukcie lietadiel a princípu leteckých prístrojov. Potom s inšpektorom vykoná praktickú pilotnú skúšku - tá pozostáva z dvoch letov, pričom pri jednom predvedie vzlet pomocou navigačného prístroja do výšky 300 metrov a pri druhom vzlet a stúpanie za motorovým lietadlom do výšky 1000 metrov a po odpútaní od vlečného lietadla vykoná všetky požadované prvky, ktoré sa naučil vo výcviku. V základnom výcviku žiak nalie-

ta 20-30 hodín (záleží na jeho šikovnosti). Výcvik ho bude stáť 10-20 tisíc korún. Po úspešnom zvládnutí skúšky je absolventovi vystavený pilotný preukaz a je zaradený do športového výcviku. Tu už nemusí lietať pod dohľadom inštruktora, ďalšiu leteckú budúcnosť si už môže určiť sám. Môže lietať len tak pre radosť v okolí senického letiska, môže lietať kratšie i dlhšie prelety, môže sa bezmotorovému lietanu venovať aj závodne. Závodov trvajú dva týždne, každý deň je určená iná trať so vzdialenosťami od 100 do 300 km, pri výnimočne vhodnom počasí aj do 500 km. V každej etape vyhráva najrýchlejší pretekár, sčítavajú sa body z každého dňa. Celkový víťaz má najvyšší súčet bodov zo všetkých etáp.

Čo sa týka lietania na motorových lietadlách, to sa vykonáva len v leteckých školách. To sú špecializované spoločnosti, ktoré majú na túto činnosť oprávnenie od Leteckého úradu SR. Výcvik vykonávajú profesionálni inštruktori. Prebieha s podobnými pravidlami ako u vetroňov. Najbližšie letecké školy sú na letiskách v Bratislave-Vajnoroch, v Kráľovej pri Senci, v Trenčíne, v Dubnici. Základný výcvik trvá 45 hodín. Cena za výcvik je rozdielna - podľa typu lietadla 120 -170 tisíc korún.

3. Koľko kilometrov máš nalietať a akú máš funkciu vo svojej práci?

Na piatich typoch motorových lietadiel som nalietať približne 350 hodín a 1000 nalietať hodín mám na štyroch typoch vetroňov. Na preletoch som s vetroňmi spolu preletel 15 000 kilometrov, najdlhší prelet mal dĺžku 500 km, dvakrát som preletel 400 km a asi desaťkrát 300 kilometrov. S vetroňom som sa zúčastnil aj niekoľkých krajských závodov v bezmotorovom lietaní, dvakrát som sa prebojoval na Majstrovstvá Slovenska, kde som sa však zo štyridsiatich súťažiacich umiestnil vždy len v spodnej polovici štartového poľa.

Desať rokov už v našom aeroklube vykonávam funkciu vedúceho letovej prevádzky (náčelníka), mám kvalifikáciu inštruktora, inšpektora a examinátora bezmotorového lietania.

4. Čo všetko treba urobiť, kým vzlietneš?

Závisí to od toho, či práve lietajú vojaci z Kuchyne pri Malackách. Iste si si všimla, že ich lietadlá niekedy lietajú nad Šaštínom v dosť malých výškach. Takže ak sem potrebujem letieť počas ich prevádzky, musím byť na spojení s riadiacou vežou letiska v Kuchyni a oznámiť im čas a požadovanú výšku letu, pričom vo výnimočných prípadoch ma môžu obmedziť, prípadne presunúť na inú dobu. Ak vojaci nelietajú, napríklad počas víkendov, ale niekedy aj v priebehu pracovného týždňa, s letom nad Šaštínom nie je žiadny problém.

5. Aký je pre teba pohľad na Šaštín-Stráže z vtáčej perspektívy?

No dobre. Pre šaštínskych lokálpatriotov hovorím, že pohľad na Šaštín je krásny. Ale lietanie nad rovinou je trochu nudné, preto musím povedať, že sú krajšie pohľady: na Vysoké aj Nízke Tatry, pekné sú aj Malé Karpaty so všetkými hradmi. Zaujímavý je let nad veľkými mestami i priehradami, ako Oravská priehrada, či Liptovská Mara.

6. Je možné si dohodnúť let nad mestom a za akých podmienok?

Je to možné, aj keď teraz trochu komplikovanejšie, pretože sme tento rok rok predali jediné štvormiestne lietadlo. V ňom sa mohli odviezť naraz traja cestujúci, takže náklady na let sa delili tromi. Teraz už máme len dvojmiestne lietadlá. Letová hodina stojí 3600 Sk. Let do Šaštína a späť aj s niekoľkými obletmi ponad mesto sa dá zvládnuť za 15-20 minút, čo je maximálne 1 200 korún na jedného cestujúceho. Ako vyzerá mesto z vtáčej perspektívy, môžete vidieť na zadnej strane Hlásnika.

Ďakujem za rozhovor a prajem ti veľa zaujímavých a pekných letov a veľa elánu v práci, ktorú robíš.

PS.: Let nad mestom som osobne absolvovala. Je to pekný a zaujímavý zážitok.

S. Suchá

Vážnili ich za vieru

„Nik nemá v srdci väčšiu lásku ako ten, kto je ochotný položiť svoj život za svojich bratov.“

Don Štefan Sandtner

Na sviatok Zvestovania Pána, 25. marca, sa v Šaštíne-Strážach v kláštore uskutočnil seminár venovaný kňazom-saleziánom, ale i svetským osobám, ktoré boli v časoch komunistickej svojvôle väznení a mučení vo väzniciach Československa. Zorganizovala ho Konfederácia politických väzňov na Slovensku.

Seminár sa začal slávnostnou svätou omšou v Bazilike Sedembolestnej Panny Márie za účasti asi 500 účastníkov, členov PVSZ z celého Slovenska. Každý, kto sa tejto svätej omše zúčastnil, bol dojatý a s úctou spomínal na kňazov, ale i známych, ktorých zlovestný komunistickej režim zaistil, odsúdil na dlhé roky do väzenia a tam ich neľudsky mučil. Hlavný celebrant tejto svätej omše bol don Štefan Turanský, provinciál saleziánov na Slovensku. Koncelebrovali don Ernest Macák a don Anton Srholec. Prítomní boli viacerí saleziáni, bývalí väzni, napr. don Štefan Sandtner, Ing. Ján Brichta, Ing. Ján Pivarník a iní. V priebehu omše prečítali mená všetkých mučených kňazov-saleziánov a povstaním si prítomní uctili ich pamiatku. Svätá omša bola dojímavá, slzy tiekli po tvárach viacerých veriacich, hlavne tých, ktorí mali vo väzení niekoho z rodiny. Svätú omšu umelecky podfarbilo účinkovanie folklórneho súboru z Veľkej nad Veličkou pod vedením Anny Saidlerovej.

Po skončení svätej omše sa všetci premiestnili na chodbu vedľa baziliky, kde bola slávnostne odhalená tabuľa s menami 49 väznených a mučených kňazov. Autorom tabule je akademický sochár Miroslav Minks z Veľkej nad Veličkou, taktiež syn politického väzňa. Pri tabuli prehovoril don Anton Srholec a ďalší hostia. Zaspievala krojovaná skupina z Veľkej nad Veličkou.

Posledným bodom bola konferencia o živote kňaza, profesora dona Titusa Zemana, väzneného v rokoch 1952-1964. O jeho živote, práci a strastiplnej ceste hovorí kniha: Don Titus „Vatikánsky špión“, autorom ktorej je kňazov synovec Ing. Michal Titus Radošínsky. Na seminári sa besedovalo o tejto knihe. Úryvok z nej prečítal herec Štefan Bučko. Knihu požehnal don Anton Srholec, spoluväzeň dona Zemana. Seminára sa zúčastnili i jeho tri sestry, ktoré celé podujatie sledovali s pohnutím a dojatím. Seminár mal vysokú úroveň a splnil, čo mal za úlohu. Preliata krv nevinných, utrpenie našich bratov, rodičov, starých rodičov a príbuzných, hrdinstvo všetkých, ktorí za slobodu zaplatili svojím majetkom, utrpením i životom, nesmú byť zabudnuté. S láskou a úctou si spomínajte na tých, ktorí sa zaslúžili o našu slobodu.

PS.: Na tabuli chýba nedopatrením meno Pavla Pobjeckého.

Elena Ovečková

Priezvisko Habán po prvý raz v Strážach nad Myjavou

(dokončenie zo str. 4)

Deti vychovávali podľa ich veku k tomu určené ženy, spávajú v oddelených izbách, kde sú posteľe detí vo dvoch až troch radoch a pri najmenších majú dozor celú noc k tomu určené ženy a neustále tu horí svetlo. Hneď po skončení šestinedelia matky sa vracajú k svojej práci - šijú, prajú, tkajú, varia a robia iné práce. Nikto nesmie zaháľať. Majú spoločné jedálne. Nezúčastňujú sa iných bohoslužieb, len modlitieb pred a po každom jedle, ktoré vedie vždy jeden zo starších. Na jedlo majú vyhradenú štvrt hodinku a potom idú do práce, pri ktorej vôbec, alebo len veľmi málo rozprávajú. Aj deti v škole sedia tak ticho, akoby ani nevedeli hovoriť. Chlapcov vyučujú muži a dievčatá zase ženy.

Habáni si nezaviedli, nehádali sa, ale v tichosti a pokore pracovali. Neuznávali svetskú ani cirkevnú moc a odmietali slúžiť v armáde. A to bola hlavná príčina ich perzekúcií a úteku z ich vlasti. Roku 1526 sa usadili na južnej Morave v Mikulove, odkiaľ však boli vypovedaní a v r. 1546 prišli na Slovensko na panstvo Branč a na holičsko - šaštínske panstvo. Podľa historických prameňov sa s označením habáni prvýkrát stretáme koncom 17. storočia v listine z 11. júna 1667, v ktorej sa meno Habán ako priezvisko používa u novokrstencov usadených v poddanskej obci Stráže nad Myjavou. V r. 1547 si habáni založili bratskú obec v Sobotišti a v r. 1588 aj vo Veľkých Levároch. Medzi ich vodcami zvlášť vynikal klobučník Jakub, zvaný podľa svojho remesla Hutter, a preto ich nazývali i „hutterskými bratmi“. Od r. 1622 žili habáni vo vyše tridsiatich obciach na západnom Slovensku a teda i na našom Záhorí. Okrem už spomenutých Veľkých Levár a Sobotišťa žili ešte v Malackách, v Moravskom Sv. Jáne, v Brodskom, v Holiči, v Gbeloch, v Senici, v Borskom Sv. Jure, v Strážach, v Šaštíne, v Kátove a pod.

Už v 18. storočí štát začal vykonávať nátlak na habánov. V r. 1733 panovník nariadil pokrstiť všetky habánske deti a v r. 1761 boli habánski funkcionári internovaní v kláštorech a boli im zabané náboženské knihy. Zároveň boli zrušené habánske obce a habáni aspoň formálne vstúpili do katolíckej cirkvi. Ani Tolerančný patent vydaný cisárom Jozefom II. ich netoleroval, a preto sa časť habánov odsťahovala do Ruska a do Severnej Ameriky. Ani tu sa však neobišli bez problémov so štátnou mocou, hlavne v súvislosti s povinnou vojenskou službou, ktorú odmietali.

Podľa starších prameňov spracoval :
Mgr. František Havlíček

Na návšteve u dvojčiek

S kytičkou konvaliniek som sa vybrala v jedno krásne májové popoludnie navštíviť starú priateľku pani Teréziu Masarykovú, rodenú Ralbovskú. Práve v tej dobe bola u nej na návšteve jej sestra-dvojča Mária Eliášová z Prahy-Jílové

Stareček František Ralbovský

(žije v Prahe už vyše 50 rokov), potešila som sa a strávila som s týmito takmer 92-ročnými dvojčkami vyše tri hodiny. Sú ľudia, s ktorými i keby ste sa ako snažili, po určitom čase si nemáte čo povedať, rozhovor mĺkne, a tak ste radi, keď je návšteve koniec. Úplný opak je to u sestier „Máry a Reguš“, ako sa s láskou o s l o v u j ú . Rozprávali mi o svojom živote, hlavne o mladosti. O rokoch, keď obidve chodili do školy v Skalici. Máry na obchodnú a Reguš na gazdinskú. Spomínali na roky, keď s veľkou láskou hrávali ochotnícke divadlo, účinkovali v spevokole. Prezerali sme staré fotografie, ktoré sme vyberali z dreveného maľovaného albumu, na vrchnáku ktorého bolo krasopisne napísané: „Mojej drahej Teruške k narodeninám s láskou venuje Tvoj verný Domin“. Staré dávne časy pozerali z „podobieniek“. Dozvedela som sa nielen všetky mená z ochotníčenia, či zo spoločných študentských fotografií, ale i to, kto s kým chodil, koho si zobral, kde a ako žili, koľko mali detí a pod. Pamätali si mená všetkých spolužiačok zo školy v Skalici, mená všetkých učiteľov a ich osudy. Sestrám akoby sa stratili roky,

Mária a Terézia v sprievode Božieho tela

akoby som sa rozprávala s mladými dievčencami z fotografie spred 70 rokov, na ktorej vidno sestry v procesii Božieho tela.

Mary mi povedala: „Boli sme dievčatá do koča i do voza, rozprávali o nás, že keď Ralbovských dievčatá vjdú do ulice, trasie sa zem.“ Verila som tomu. Zasmiala som sa

z chuti príhode, ktorú mi predložili: „Okopávali sme pri bažantnici hore k Unínu. Bol horúci letný deň, spara, ani lístok sa na strome nepohol. Široko-ďaleko nebolo človečička, nám bolo horúco, tak sme sa povyzliekali, zástery sme si opásali naopak, aby nebol vidieť zadok a okopávali sme ďalej. Zrazu nás vyrušil hlas: „Nešťasná ovca, kerá nemože svoju vlnu unést.“ Boli

Starenka Anna Ralbovská s priateľkou Čajákovou.

to stareček, ktorého za nami vyslali s obedom. Dnes už takých oviec behá plné ulice.“

S láskou spomínali sestry na svojich manželov. Málokto vie, že manžel Rézky, Dominik Masaryk, bol blízka pokrvná rodina prezidenta Masaryka. Prezerali sme fotografie, na ktorých bola sestra pána Domina s Alicou Masarykovou a Dominik na pohrebe Jana Masaryka, ktorý spáchal samovraždu takým spôsobom, že vyskočil z okna a ešte si to okno za sebou zatvoril. „Prečo o tom nikto nevedel?“ spýtala som sa. „Za komunistov sa o týchto veciach muselo mlčať a s touto vetvou rodiny sa mohlo stykať len potajomky. Mohlo by to uškodiť nielen nám, ale hlavne deťom a vnukom,“ odpovedali sestry.

„A ako to bolo s tou kalváriou?“, spýtala som sa vnučiek Anny a Františka Ralbovských, ktorí dali postaviť strážsku kalváriu. „Bolo to tak, že stareček Ralbovský boli v Amerike a tam ich naverbovali do vojny.“ - „Mýliš sa Máry“, prerušila ju Reguš, „čo by robili v Amerike, naverbovali ich tu v Strážach.“ - „Nuž, nech ich naverbovali kde chceli, isté je, že bojovali vo vojne, keď Amerika bojovala s Filipínami. Tu ich postihlo nešťastie, boli ranený šrapnelom do hlavy. Zranenie bolo ťažké a stareček stratili pamäť. Liečili sa v sanatóriu, kde sa im dostalo tej najlepšej opatery. Doma zatiaľ starenka sama sa starala o štyri deti: Rézku, Tonka, Marku a Annu. Z Ameriky dostávala slušné peniaze a keďže vedela dobre hospodáriť, stačilo jej to a okrem toho bola dobrosrdečná a dávala veľa na charitu. V Strážach v tej dobe kalvária nebola a Strážania sa chodili modliť krížovú cestu do Šaštína. Starenka Anna bola dobrá, láskavá a pobožná žena, a tak sa rozhodla z renty, ktorú dostávala z Ameriky, dať postaviť v Strážach kalváriu. Bola postavená v roku 1933 šaštínskym kamenárskym majstrom. V roku 1932 zomrel v Amerike stareček František. Toľko o kalvárii.“

Ešte veľa-veľa mi sestry rozprávali o ľuďoch, ktorí v Strážach žili. Dnes už sa ich priezviská nevyskytujú a dozvedieť sa o nich môžeme len zo starých pomníkov na cintoríne. Rozprávali mi o rodine Pinkovcov, ich susedoch. Dokonca majú i vzácnu pamiatku - obraz baziliky, ktorý namaľoval Anton Kögl. Rozprávanie nemalo konca, no povinnosti mi kázali rozlúčiť sa, zaželať veľa-veľa zdravia, božích milostí, veľa optimizmu, aby ich neopúšťal humor a dobrá nálada a aby nám Pán Boh dožičil znovu sa stretnúť.

Elena Ovečková

Naše milé stretnutie v oratku

Ako sme sa pred piatimi rokmi rozhodli, schádzame sa každoročne na milé posedenie bývalých zamestnancov-dôchodcov Keramických závodov Košice, prevádzky Šaštín-Stráže a závodu Šajdíkovce Humence vo farskom oratóriu,

aby sme sa vzájomne potešili, povzbudili a vymenili vzájomné skúsenosti v našich dôchodcovských aktivitách.

Tak tomu bolo aj dňa 25. mája 2006 v odpoľudňajších hodinách, kedy sme svätou omšou, ktorú slúžil pán farár Mgr. V. Feledík v Bazilike Sedembolestnej, zahájili naše stretnutie. Privítali sme na ňom aj našich milých hostí z nášho bývalého závodu, teraz Kerkosand Šajdíkovce

Humence, p. Dušana Kormanu s manželkou, p. Danku Ságnerovú a p. Štefana Šajdíka, predsedu miestnej organizácie odborov Stavba. Pozvanie medzi nás, i keď nakrátko, prijal aj duchovný otec don Feledík SDB.

Pani Milka Sušilová nás všetkých oficiálne privítala svojím umeleckým príhovorom, v ktorom nezabudla ani na našich už zomrelých spolupracovníkov p. Františka Černoča a p. Ernesta Pšenu a minútu ticha vyzvala uctiť si ich pamiatku.

Naše stretnutie spestrilo vystúpenie skupiny 5 párov mladých tanečníkov so svojimi nacvičenými latinskoamerickými tancami, ktoré uvádzal ich vedúci p. Miloš Čaladík. Pre nás skôr narodených to bolo veľmi povznášajúce a povzbudzujúce. Zaspomínali sme si na naše tanečné parkety a veľmi príjemné bolo, že nás seniorov pozvali mladí tanečníci do tanca. A verte mi, išlo nám to s nimi, hoci v pomalšom tempe.

Svoje hudobné umenie nám zase predviedli študenti tunajšieho Gymnázia Don Bosca, ktorí nám potom hrali do tanca a na počúvanie. A čo viac, pripojil sa k nim i jeden z nás, p. Miloš Zaiňat so svojou trubkou a dotvoril tak naozaj skvelú pohodu tohto spoločenstva. Všetkým účinkujúcim patrí teda naša vrelá vďaka, ktorú im i touto formou vyjadrujeme.

Naše spoločenstvo, posilnené o ďalších pozvaných dôchodcov, sa podpísalo i do novozaloženej Kroniky stretnutí dôchodcov a pri lúčení sme si slúbili opäť o rok sa stretnúť, ak nám Pán Boh zdravie dá a pozvú sa ešte ďalší spolupracovníci-dôchodci, aby sme tak udržiavali dobré vzťahy medzi nami a tým sa snažili o jednotu v Božom mene. Tešíme sa teda na ďalšie, v poradí už šieste stretnutie dôchodcov KERKA.

M. Tumová

Po 50-ich rokoch našli sme si nášho duchovného otca

Pred pár rokmi moja spolužiačka pani Elenka Ovečková v Katolíckych novinách objavila gratuláciu, ktorá patrila nášmu duchovnému otcovi vdp. PAVLOVI BACHANOVÍ k jeho životnému jubileu. Hneď aj ona reagovala a oznámila túto radostnú správu aj mne a putovala ďalšia gratulácia. Ved' my sme ho hľadali dlhé roky, ale nič sme sa o ňom nemohli dozvedieť.

Zaspomínam, že 26. mája 1956 práve tento duchovný otec „naš pán kaplán“ Pavol Bachan pôsobil v Šaštíne a nás pripravil na prvé sväté prijímanie a my, šaštínske a strážske deti, sme z jeho rúk prijali Telo Kristovo.

Máme to v živej pamäti, ako nás dôsledne pripravoval, s akou láskou sa nám venoval. Nebol to hocijaký kňaz - bol to kňaz s „veľkým srdcom“. Jazdil na motorke - skútri, hral na husle a na hodine náboženstva nás stihol naučiť aj pieseň „Hej, už sa na tej hore lístie červeneje...“. Ako veľmi mladý, milý a veľmi pekný človek bol náš kaplán, tak bol aj dobrý a láskavý. On nás ako deti mal rád a my sme ho mali veľmi, veľmi radi.

Po obdržaní našich gratulácií sa mi telefonicky ozval a povedal, že je chorý a veľmi málo vidí. Z času na čas sme takto spolu hovorili. Pred časom mi poslal pozdrav po mojej susede p. Marte Tumovej a zistila som, že pôsobí teraz v Záhorskej Bystrici. To už je bližšie a tak sme sa ho chystali navštíviť.

Stále som na neho myslela ale on bol rýchlejší, lebo v nedeľu okolo 23. hodiny sa mi telefonicky ozval s tým, že na Svätodušný pondelok príde do Šaštína na púť. Nevedela som sa od radosti dočkať rána a vedela som, že toto je už Božie riadenie, keď sa budeme môcť stretnúť po 50-ich rokoch a v

chráme Sedembolestnej. Hneď ráno som túto radostnú správu oznámila Elenke Ovečkovej a požiadala ju, aby objednala peknú kyticu kvetov a ešte s prosbou, ak niekoho zo spolužiakov stretne, aby im to povedala.

Tak 5. júna 2006 sme v sakristii čakali na nášho vzácného pútnika: Elenka Ovečková, Marienka Fýbiová, Janko Nemeč a ja. Na našu radosť objavil sa vo dverách a my sme ho aj hneď poznali, hoci ubehlo toľko rokov. Plač striedala radosť. Išiel na svätú omšu, naša spolužiačka Elenka krásne prečítala Božie slovo. To je vždy zážitok a teraz sme to akosi viac cítili. Náš organista Matúš zahral pieseň „Kde je Ježiš moja žiadosť...“, ktorú sme ako deti spievali na svojej svätej omši prvýkrát v Šaštíne v roku 1956.

Po svätej omši sme mu v sakristii pred všetkými duchovnými otcami i pánom biskupom Vrablcom poďakovali za vieru, ktorú nám dal do života, za obetavosť a lásku, s ktorou sa nám vtedy malým deťom venoval. On zostal po celé roky v našich srdciach ako „naš pán kaplán“.

Želáme mu veľa zdravia a Božej milosti od našej Nebeskej Matky Sedembolestnej, ktorej verne slúžil. Nech kvety, ktoré sme mu darovali, sú aspoň takou malou odplatom za to, čo sme s ním krásne prežili. Nakoniec pred oltárom našej patrónky Slovenska budeme s ním, našim duchovným otcom Pavlom Bachanom mať znovu fotografiu ako pred 50-imi rokmi.

To je dar, ktorý sa nesplní každému, ale my sme ho po 50-ich rokoch mali - mali sme akoby svoje prvé sväté prijímanie. Bože, ďakujeme Ti za tak krásny dar a krásny deň.

Alžbeta Melišová

Postoj chvíľa, si tak vzácna...

Náš otec, stareček a prastareček František Stanek, ktorého všetci poznajú pod menom Frenka, sa 1. júna dožil vzácneho životného jubilea - 90-ich rokov života. Pri tejto príležitosti chcem za celú rozvetvenú rodinu aspoň na chvíľku zastaviť čas a zaspomínať. Použijem k tomu slohovú prácu jeho vnučky Radky, ktorú napísala ako žiačka 6. triedy:

Veľmi rada a často chodím na návštevu k môjmu starému otcovi. Keď vstúpim do kuchyne a nenájdem ho sedieť na jeho obľúbenej stoličke, hneď viem, kde ho mám hľadať. Motká sa po dvore medzi svojimi obľúbenkami. Tými sú pes Dunčo, sliepky, králiky, veľké či malé prasiatka v chlieve. Vtedy ho s obľubou pozorujem. Jeho vysoká postava, kedysi vzpriamená, teraz už mierne zhrbená dopredu, sa pohybuje pomalým krokom, v ruke držiac či už vedro s vodou alebo krmivom pre svojich zverencov. Počujem ho, ako sa k nim prihovára, hľadá ich, niektoré zo svojich zvierat oslovuje menom. Na tvári nad hustým obočím je vysoké múdre čelo, do ktorého sú vryté dve hlboké vrásky času. Jeho tvár má väčšinou výraz spokojnosti. Jeho detstvo, to bola práca, ale aj rôzne huncúctvá a veselé príhody, ale aj roky strávené na vojne kdesi v Taliansku. Dlhé roky pracoval v poľnohospodárstve. Teda jeho životnou múdrosťou sú rastlinky, ich pestovanie a chov zvierat.

Často mi rozpráva svoje životné príbehy, ktoré veľmi rada počúvam. Vtedy si ma posadí vedľa seba, svoje ťažké zrobené ruky položí na stôl. V tom momente sú jeho oči neprítomné. Keď končí svoje rozprávanie, jeho sivé oči ožívajú, jeho ťažká ruka ma pohladí po tvári a začne sa zaujímať o veci okolo seba.

Veľmi si želim, aby som ho ešte dlho mohla takto pozorovať pri jeho práci a počúvať jeho životné múdrosti.

Dnes má vnučka 25 rokov a stareček 90-ku. Zub času sa podpísal na jeho zdravotnom stave. Pamäť zoslabla, spomienky vybledli. Väčšinu času trávi na lôžku. Chodím k nemu často, držím ho za ruku, z ktorej sála teplo, teplo domova. Preto mu pri tejto príležitosti za celú rodinu prajem, aby toto teplo šírilo ešte dlho, vedel sa tešiť zo svojich detí, vnukov a pravnukov, ktorým rovnakým dielom rozdával nielen lásku, ale vedel sa s nimi podeliť so všetkým, čo mal. Za toto všetko sa mu touto cestou chceme poďakovať.

Všetko najlepšie, veľa zdravia a rodinnej pohody mu prajú manželka, dve dcéry, syn, 8 vnúčat a 16 pravnúčat.

Rozália Ožvoldiková

Pod'akovanie lekárovi

Človek sa ocitne v rôznych situáciách, ale tá, ktorú som zažila dňa 6. júna 2006, sa často nestáva.

Moja suseda vo veľmi vážnom zdravotnom stave sa vrátila vo večerných hodinách z nemocnice. Ale o chvíľu potrebovala znovu lekársku pomoc, ktorú jej v nemocnici v Skalici na dializačnom oddelení neposkytli. Zavolali sme pohotovosť zo Šaštína. Prišiel pán **MUDr. Marián Ožvoldík**, ktorý mal službu. Ihneď konal - odvoz naspäť do nemocnice. Nakoľko bola noc, chytil nosidlá a spolu s pánom vodičom sanitky pacientku z prvého poschodia zniesli do sanitky. Toto gesto sa nestáva často, aby lekár urobil to, čo urobil MUDr Ožvoldík. Sanitka išla ihneď do nemocnice a pán doktor odišiel na zdravotné stredisko pešo.

Chcem mu touto cestou poďakovať a som veľmi rada, že ešte dnes aj mladý človek má súcit s chorým človekom a že nechýba ochota pomôcť. Pán doktor, srdečná veľká vďaka vám.

Alžbeta Melišová

Neničme si životné prostredie!

Keď budete čítať tento článok, povieť si: „Ten Hrnčiar nemá inú starosť len o prírodu a o všetko živé, čo sa v prírode nachádza.“ Áno, popisalo sa všeličo. O domácich zvieratách, ako aj o zvieratách, ktoré žijú slobodne v prírode. Myslím si, že aj to nestačí, lebo máme okolo seba ľudí, ktorí žijú konzumným spôsobom života podľa motto: „Čo nás je po kom, len nech sa máme sami dobre.“ Je to však len čiastočná pravda. Stačí sa v živote potknúť, alebo nás postihne niečo nemilé a hneď sa nám začnú otvárať oči. Začíname vidieť aj to, na čo sme boli doteraz slepi. Nedajbože byť pripútaný na lôžko. Samozrejme, ako každý imobilný nemocný človek hľadá k oknu. Hovorí: „Otvorte ho, nech vidím ten Boží svet.“ Vidí, keď sa poďíva, ale nič nepočuje, lebo sme nemilosrdní k prírode, macošsky sa k nej chováme a potom aj našim pôsobením je to ticho. V podvedomí si dáme otázku: „Kdeže sú tie zvieratá, kde sú tí spevaví vtáci?“ Odpoveď znie: „Skoro všetko odišlo do nenávratna aj našim bezohľadným pričinením.“

Bezodvodné zabíjanie zveri, strieľanie vtákov, zhadzovanie hotových hniezd, to všetko potvrdzuje náš ľudský hyeinizmus. Zvíra zabíja iba vtedy, keď je ohrozené alebo hladné. Človek má čo jesť, nemusí to byť divočina, ktorej je tak málo a je jej z roka na rok menej. Tobôž naši vtáčikovia, speváčikovia. Tých už je abnormálne málo. Ako príklad uvediem jedného operenca - lastovičku. Tí skôr narodení si pamätajú, že ich boli plné stĺpy. Boli všade. Hmyz, muchy, komáre nemali šancu a my sme si žili vo svete očistenom od všelijakého hmyzu, ktorý nám znepríjemňoval život.. Je len na nás, aby sme sa spamätali a neničili sme prírodné prostredie, kde zvieratká a vtáci už žijú len v malých množstvách. Keď ideme robiť zásah do prírody, zhodnoňme vopred svoje konanie. Zoťatý strom zvečera do rána nenarastie. Zhodené lastovičie hniezdo nám lastovičky nepriláka, skôr naopak, vzdajú sa teritória a nikdy sa nevrátia. To azda chceme ?

Po upozornení sa určití ľudia bránia argumentom: „Čo keď sa ten vtáčik niekomu vykadí na hlavu ? Čo potom ? Ved' to je strašné nešťastie pre postihnutého, lebo si to musí utrieť ! To je niečo hrozné, že ?“

Uvedomme si všetci, že príroda nie je všemocná. Kto jej pomáha, tomu sa bohato odmení, ale kto jej škodí, tomu to dá pocítiť. Škoda len, že to nepocíti ten, kto by si to zaslúžil, ale sme postihnutí my všetci. Nebuďme macošský k prírode a tých, ktorí škodia, odhaľujme a pranierujme. Budeme iniciovať našich predstaviteľov štátu, aby boli prijaté razantné zákony na ochranu fauny a flóry.

Ludovít Hrnčiar

Viete to ?

ODPOVEDE:

1. Stehenná kosť. Znesie ťah 1550 kg a tlak 750 kg.
2. Bambus. Za jeden deň môže vyrásť až o 30 cm.3. Roku 776 pred Kristom.
4. Biblia a Euklidov Zákklady.
5. Viditeľná časť elektromagnetického žiarenia s vlnovou dĺžkou asi 4 - 8 x 10⁻⁷ .
6. Issac Newton.
7. 2450 km.
8. Z roku 3000 pred Kristom v Mezopotámii.
9. Gróf de Solange, ktorého udala vlastná rodina.
10. 143 hodín a 15 minút.
11. Od roku 1830.
12. Pôvodný význam v turečtine „zabi“.
13. Aby sme vydýchli kyslíčnik uhličitý.

Mgr. František Havlíček

Pýtate sa ... - odpovedáme...

Zaujímalo by ma v mene našich spoluobčanov, či sa v dohľadnej dobe uvažuje o rozšírení domu smútku v časti Šaštín?

Myslím si, že otázka je veľmi naliehavá, pretože na jednej strane v zimnom období, ako práve bolo toto posledné s veľkým množstvom snehu a silnými mrazmi, bránia mnohým spolucítiacim s rodinami pozostalých odprevať zosnulých na poslednej ceste, aj pre rôzne zdravotné problémy. V letnom období pre silné slnečné žiarenie tiež nie je možné mnohým zúčastniť sa pohrebu. Bolo by dobré, keby sa pristavil krytý priestor na sedenie a taktiež aby sa vybudovalo sociálne zariadenie pre zúčastnených smútiacich z blízkeho či vzdialenejšieho okolia. Myslím si, že vhodný pozemok na uskutočnenie tejto záležitosti je dostatočný, len treba naplánovať a odsúhlasiť potrebné financie k realizácii. Veď i v menších obciach ako je naše mesto, sú tieto stánky dôstojnej rozlúčky so zosnulými veľmi kultivované. Ďakujem za odpoveď.

M. Tumová

Vážená pani Tumová,

na Vašu otázku som sa spýtala na mestskom úrade a tu je odpoveď: Váš návrh bude predložený na konci roka na zastupiteľstvo, aby bol zapracovaný do rozpočtu mesta na rok 2007. Ak ho zastupiteľstvo chváli a vyčlení na to balík peňazí, návrh sa odovzdá projektantovi na spracovanie.

Zaujímalo by ma, ako prebieha tvorba Hlásnika?

Jedná sa napr. o výber článkov, písanie, opravy chýb, čas, do ktorého dňa musia byť články u Vás v redakcii, za ktoré obdobie sa vždy vyberajú oslávenci, kto dáva podklady o zosnulých spoluobčanoch, novonarodených a zosobášených, čím do celého diela vstupuje tlačiareň? Ďakujem za odpoveď a prajem Vám všetko dobré do Vašej ďalšej práce.

Čitateľka Eva

Vážená čitateľka,

zaujímalo Vás, ako prebieha tvorba Hlásnika. Uzavierka Hlásnika je každý štvrtok, teda ak toto číslo vychádza v júni 2006, uzavierka ďalšieho čísla bude 31. augusta 2006 a okolo 20. 9. 2006 vyjde ďalšie číslo Hlásnika. Na uzavierku sa vždy zíde celá redakčná rada a prejde všetky príspevky na uverejnenie.

Za obsah každého článku zodpovedá osobne autor článku. Redakcia upravuje článok po stránke slohovej a pravopisnej. Články prepisuje do počítača pán Jozef Frišort, ktorý ich vytlačí a odovzdá pani Mgr. Margite Černochovej, ktorá ich upravuje po stránke slohovej a pravopisnej. Vráti ich naspäť p. Frišortovi, ktorý opravy urobí v počítači, prehrá na diske a napíše zoznam článkov a postupnosť, ako budú po sebe nasledovať. Disketa, fotografie a ilustrácie sa zanesú do tlačiarne. Za chyby, ktoré vzniknú v tlačiarni a pri prepise z diskety do počítača, už redakcia nezodpovedá (napr. zlé rozdelenie slov na konci riadku, chyby „tlačiarenského škriatka“ a pod). Za grafickú úpravu zodpovedá tlačiareň Durlák v Senici.

Zosnulí, oslávenci, sobášení a novonarodení sa vyberajú vždy za daný štvrtok. Tieto podklady sobášených nám poskytuje matrikárka mestského úradu pani Vachová. Novonarodených a zosnulých nám dáva pani Libušová.

Zaujímalo by ma, prečo nie je www stránka nášho mesta pravidelne doplňovaná o aktuálne informácie tak, ako je tomu v okolitých mestách?

Čitateľ Miro

O aktualizáciu stránky mesta Šaštín-Stráže sa stará firma TOPSET, ktorej pracovníci mestského úradu dodávajú aktuálne informácie. V týchto dňoch sa jedná so zástupcom tejto firmy, ktorý zaktualizuje stránku nášho mesta a bude ju pravidelne doplňať o aktuálne informácie.

Odpovede na otázky pozbierala Jana Labašová

Život v oratku - snaha detí a mladých podporovaná FÚ, Domkou a vami

Začiatkom mája park pred bazilikou patril mladým cyklistom. Farský úrad v spolupráci so Združením saleziánskej mládeže-DOMKOU organizoval ďalší ročník cyklokrosu pre žiakov základných a stredných škôl. Okrem súťažiacich si na svoje prišli aj ostatné deti. Mali možnosť vyskúšať si jazdu na poníkoch - tu ďakujeme pani Anne Vajčiovej a jej pomocníčkam. Zaujímavé boli aj ďalšie súťaže a tombola, ktorú podporili viacerí podnikatelia nášho mesta. Patrí im srdečná vďaka a uistenie, že znásobili detskú radosť. Z víťazstva sa v jednotlivých kategóriách tešili Mirko Fábik, Tomáš Mališ a Lukáš Tokár. Ďalšie medailové umiestnenia získali Eliáš a Albín Hraboš, Simon Luciak, Erik Šimek, Igor Marmonek a Marián Lisinovič. Podujatie nám podporil aj dobrý Pán Boh - pekným počasím. Ďakujeme a tešíme sa na ďalší ročník.

Niet hádam krajšieho slova, ako mama, mamička, mamka... Z príležitosti Dňa matiek a sviatku Panny Márie Pomocnice kresťanov, deti a mladí nášho oratka v spolupráci so študentami Gymnázia Jána Bosca v našom meste pod vedením vychovávateľa Petra Kanského pripravili kultúrny program pre mamičky, starenky a vôbec každého, kto si v nedeľné popoludnie 21. mája našiel čas a zavítal do Kultúrneho domu v Šaštíne. Najviac upúťali mladí tanečníci, ktorí prezentovali svoje celoročné úsilie. Iste musela byť spokojná aj Zuzka Hurbanová, ktorá s nimi prežila nejednu hodinu nácviku. Títo mladí nádejní umelci potešili aj našich starých v domove dôchodcov, kde okrem tanca mal miesto aj spoločný spev a číra radosť.

Po prvom svätom prijímaní v našej farnosti tak trochu umklo sobotné oratko. Chýba ten detský spev, keď sa naši tretiačikovia nácvikom spevu pravidelne pripravovali na túto svoju veľkú životnú chvíľu. Dúfajme, že im radosť v srdci z Ježišovej prítomnosti ostane počas celého života a že si radi zaspievajú pesničky, ktoré sa v oratku naučili.

Blížia sa prázdniny, pre deti ten bezstarostný krásny čas. Ináč sa na to pozerajú zamestnaní rodičia, ktorí niekedy nevedia, čo s deťmi... A tak Domka v spolupráci s farským úradom už po ôsmykrát organizuje v priestoroch oratória pri Bazilike Sedembolestnej Panny Márie Letný prímestský tábor pre deti od 6 do 13 rokov. Tohtoročný sa uskutoční v dňoch od 10. do 22. júla 2006. Program pre deti bude začínať ráno o 8:30 hod. a končiť sa bude o 16. hodine. Počas tábora sa uskutočnia štyri celodenné výlety. Obedy sú zabezpečené. Celú organizáciu majú v rukách mladí zo združenia Domky - Šaštínčania - Strážani - „kosteláci“, presnejšie - obetaví mladí ľudia, ktorým nie sú tí druhí ľahostajní. A tak vás prosím, podporte ich snahu a nadšenie. Nie je to jednoduché pripraviť a zabezpečiť program pre viac než 100 detí... a nie je to ani lacné. Každoročne sa spoliehame na podporu mesta a miestnych podnikateľov.

A na záver - tešme sa, že môžeme žiť v našom meste pod ochranou Sedembolestnej Panny Márie. Vážme si jeden druhého a snažme si navzájom pomôcť, urobiť radosť tým druhým - najmä tým malým. **don Marián Maťafa, kaplán**

Milé deti, dovoľte mi v mene celej redakcie zaželať vám k vášmu nedávnomu sviatku všetko najlepšie! Želám vám, aby ste sa mohli veľa smiať a čo najmenej plakať. Aby ste mali vždy usmiatych rodičov, ktorí budú mať pre vás dostatok voľného času a stále otvorenú náruč, do ktorej vás budú môcť zobrať práve vtedy, keď to budete najviac potrebovať.

Veľa slniečka a krásne prázdniny vám za celú redakciu Hlásnika želá teta Ludka!

Tak veľmi

Tak veľmi sa deti na prázdniny tešia!
Jún už svoje plody na konáre vešia.
Čerešničky v pároch visia na konároch.
Ale im to sluší, aj keď visia z uší.

Všetky deti sveta

Na stene visí obraz.
Je na ňom veľa detí.
Každé má inú farbu pleti.
„Deti ako kvety“, povedala mama.
„Každé je inakšie a všetky sú pekné“.

Takto mal vyzeráť správne vyplnený štvorec z minulého čísla:
Podarilo sa vám to? Verím, že určite áno.

6	7	2
1	5	9
8	3	4

Aká je správna odpoveď na hádanku o mačkách z minulého čísla? Mačky boli len štyri. Oproti každej sedeli tri v kútoch a každá si sedela na svojom vlastnom chvoste. Vôbec nebolo treba počítať. Bol to len taký malý chytáček.

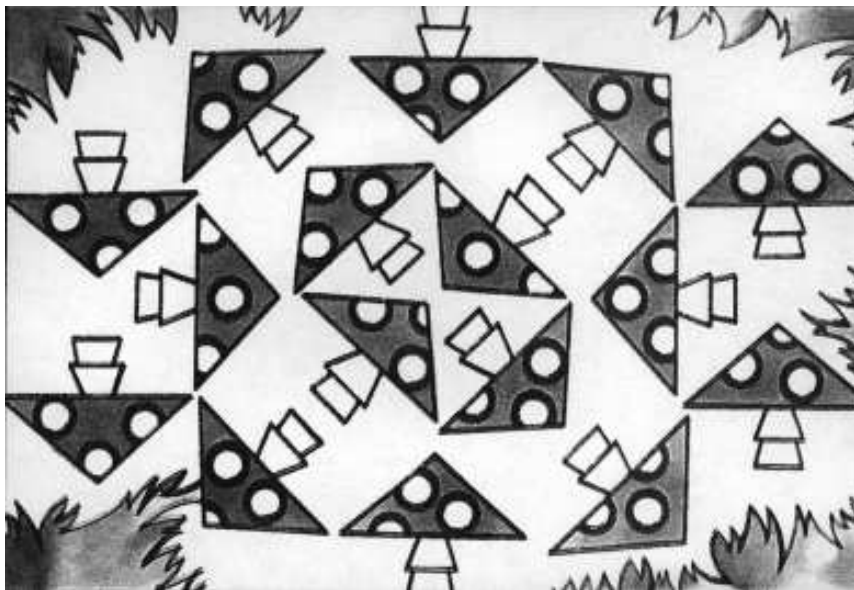
Detský kútik - OKIENKO

Rady do vody pre plavcov i neplavcov

- Pri hrách vo vode si najprv preverte, či je dno bezpečné a všetky nebezpečné veci sú odstránené.
- Najvhodnejšia teplota vody na kúpanie je 23-26 stupňov C. Ak je chladno a teplota je nižšia ako 18 stupňov, kúpanie sa neodporúča.
- Do vody nevstupujeme bezprostredne po jedle, ale ani hladný, po dlhšom behu a dlhšom pobyte na slnku.
- Od pádov do vody nie je ďaleko ku skokom. Tie si však vyžadujú dostatočnú hĺbku a aj bezpečné dno.
- Plavecký výcvik je najlepšie robiť v bazéne, na kúpalisku alebo vo voľnej prírode, pokiaľ tam nie je vyznačený zákaz plávania.
- Výcvik plávania môže prevádzať len dobrý plavec a znalec záchrany topiaceho sa.
- Splývanie a prípravné hry sú odrazovým mostíkom pre všetky spôsoby plávania.
- Ak sa začne niekto topiť, treba rýchle a presne reagovať.
- Nikdy neskáčeme do vody v šatách, získaný čas stratíme zníženou pohyblivosťou.
- Topiaceho sa nestrácame z dohľadu, ale pomaly k nemu plávame. Snažíme sa ho zozadu chytiť pravou rukou za rameno a ľavou rukou ho podoprieme uprostred chrbta a vytlačíme ho na hladinu.
- Na brehu položíme topiaceho sa na brucho, chytiť ho za boky, zdvihneť a vylieme z neho vodu.
- Našou povinnosťou je udržiavať postihnutého pri živote umelým dýchaním až do príchodu lekára.

Pripravila: Mgr. Ľudka Machová

Muchotrávky na obrázku vyzerajú rovnaké. Celkom rovnaké sú však len tri. Nájdeš ich ?

Pomôžte nájsť zajkovi jeho kamaráta ježka

Zasmejme sa...

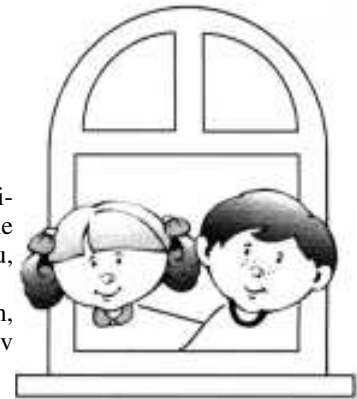
- „Pani učiteľka, zajtra asi neprídem do školy“, zahlásil Rudko.
- „A prečo chlapče?“ pypytovala sa pani učiteľka.
- „No, jednak ma bude bolieť hrdlo a jednak ideme k starej mame na zabíjačku.“
- „Mami, žalovala Danka, že som rozbil tanier?“
- „Nežalovala.“
- „To som rád, tak ani ja nezradím, že roztrhla posteľnú plachtu.“

Detský kútik - OKIENKO

Milí školáci !

Prázdniny sú za dverami a vy sa budete preháňať cestami na rôznych dopravných prostriedkoch. Týmto testíkom si zopakujeme pravidlá, ktoré treba na cestách dodržiavať. Ale pozor! Niektoré otázky majú i viac správnych odpovedí. Predtým, než označíš správnu, prečítaj si najprv všetky možnosti.

Súťažiť môžu všetci školáci, ktorí majú menej ako 14 rokov. Papier s odpoveďami, menom, adresou a triedou v ZŠ prineste do konca júla tete Janke do knižnice. Najlepších riešiteľov odmeníme!

Pravidlá cestnej premávky

1. Chodec je povinný chodiť po chodníku :

- a/ a to vpravo, kde nie je chodník, je povinný ísť po pravej krajnici,
- b/ a to vpravo, kde nie je chodník, je povinný ísť po ľavej krajnici,
- c/ a to vpravo, kde nie je chodník, je povinný ísť po kraji vozovky.

2. Po chodníku pre chodcov nesmie ísť :

- a/ cyklista na bicykli,
- b/ matka s kočíkom,
- c/ korčuliar na kolieskových korčuliach.

3. Z ktorej strany nastupujeme do auta?

- a/ zo strany ulice,
- b/ z chodníka,
- c/ na tom nezáleží.

4. Keď vystúpime z autobusu

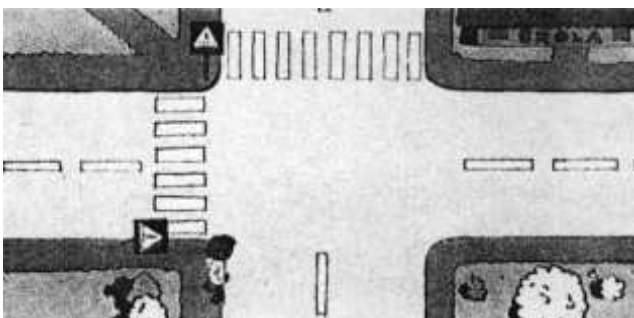
- a/ prejdeme cez cestu pred vozidlom,
- b/ prejdeme cez cestu za vozidlom,
- c/ počkáme, kým autobus odíde, aby sme mali výhľad na obidve strany.

5. Označ pravidlá, ktoré dodržiavaš, keď cestuješ autobusom:

- a/ na autobus čakám na vozovke,
- b/ starším ľuďom uvoľním miesto,
- c/ počas jazdy sa rozprávam s vodičom,
- d/ nastupujem skôr, ako by som nechal ľudí vystúpiť,
- e/ tašku nenechám váľať v uličke,
- f/ nehádzem papiere pod sedadlo.

6. Označ správnu trasu do školy :

- a/ (šikmo cez križovatku)
- b/ (po priechode pre chodcov)
- c/ (kolmo cez cestu mimo priechodu pre chodcov)

7. Bezpečnosť cyklistu zvýšia :

- a/ cyklistická prilba, ochranné kryty na kolená a lakte a pestré oblečenie,
- b/ široké módné nohavice,
- c/ jazda bez držania riadidiel.

8. Osoba mladšia ako 10 rokov

- a/ môže jazdiť po ceste len pod dohľadom osoby staršej ako 15 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby na ňu riadne dozrela,
- b/ nesmie sa prepravovať na bicykli vybavenom pomocným sedadlom na prepravu dieťaťa s opierkami na nohy,
- c/ smie sa vozit' na nosiči batožiny.

9. Ak si cyklista a prichádzaš na neriadenú križovatku, na ktorej nie sú semaforey, neriadi ju policajt a dokonca na nej nie sú ani značky :

- a/ musíš dať prednosť vozidlám idúcim sprava,
- b/ musíš dať prednosť vozidlám idúcim zľava,
- c/ nemusíš dať prednosť nikomu.

10. Označ, ktoré časti bicykla ťa na ceste zviditeľnia:

- a/ svetlá - vpredu biele, vzadu červené obrysové,
- b/ blatníky,
- c/ nosič batožiny,
- d/ červené odrazové svetlá na blatníku,
- e/ odrazové svetlá žltej farby a na pedáloch.

11. Ak chce cyklista zmeniť smer jazdy:

- a/ vždy je povinný dať upažením ruky znamenie o zmene smeru jazdy,
- b/ ak nie je v dohľade žiadne auto, nemusí dať znamenie o zmene smeru jazdy,
- c/ pokiaľ ide po hlavnej cete, nemusí dať znamenie o zmene smeru jazdy.

Ktože mi ?

Ktože mi môj prštek boľavý pofúka?
 Ktože ma posmelí, keď zbadám pavúka?
 Ktože mi do vlasov mašličku uviazne?
 Ktože mi masielko na chlebič namaže?
 Ktože mi vysuší slzičku na líčku?
 Ktožeby? No ktože? Zavolám mamičku.

Môj rodný kraj

Žijem v krajine, ktorá nevyčníka počtom obyvateľov, veľkosťou ani vyspelosťou, ale má zato veľa prírodných krás, z ktorých niekoľko má aj môj rodný kraj. Záhorie bolo od nepamätí rajom močarísk, viatych pieskov, borovicových lesov, ktoré pretína modrá stužka rieky Moravy. Tá rozdeľuje moje mesto Šaštín-Stráže na dve časti.

Mesto Šaštín-Stráže sa nachádza v krásnom malebnom prostredí. Všade dookola sú borovicové háje, krásne zelené polička, pieskové duny, ktoré obmývajú prírodné modrasté jazierka. Tieto sú vyhľadávané v lete turistami. V oáze borovicových hájov nachádzajú svoj stratený pokoj a rovnováhu. Piesok je tu veľmi jemnučký a v pálave slnka sa trbliece ako zlato. Nielen pre turistov, ale aj pre domácich obyvateľov je veľmi príjemné po celodennej pálave ponoriť svoje rozpálené telo do teplých vôd jazier v Gazárke, ktorej čaro neutícha ani v noci. No i pani Zima má svoje kúzlo. Z krásnych vodných plôch vyčarí trblietajúce sa zrkadlá, na ktorých sa preháňajú veľkí i malí korčuliari. Ale zo všetkých ročných období sa mi asi najviac páči jar. Na jar mesto zaplaví vôňa agátov, ktorá je taká intenzívna, že až zadúša. Tá sa mi hlboko vryla do pamäti.

A práve v tento čas naše mesto navštevuje veľa ľudí z rôznych končín Slovenska, ba i zo sveta. Je to vďaka našej národnej kultúrnej pamiatke Bazilike Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, ktorú my Slováci milujeme a sme na ňu právom hrdí. Celý park okolo baziliky je krásne voňavý a gaštany akoby pripomínali svojimi kvetmi sviace, ktoré tak krásne žiaria v jarnom slniečku. Spev vtákov a bzukot včiel dotvára krásnu harmóniu. Môže byť niečo krajšie, ako tento symbol? Ešte veľa by sa dalo písať o našom meste, ale písmom nikdy nevyjadrite, čo vidia vaše oči, čo počujú uši a cíti srdce. Preto v mojom srdci, hoci by som bol aj na druhom konci sveta, bude vždy miesto pre môj rodný kraj, pre moje mesto.

Pavol Polák,
 žiak 9. triedy ZŠ Šaštín-Stráže

Ako vznikajú tradície

Žiaci Špeciálnej základnej školy v Šaštíne-Strážach mohli už druhý raz zažiť pravú veľkonočnú atmosféru priamo v škole. 12. apríla si nemuseli priniesť učebnice a zošity, ale len desiatu a dve šikovné ruky.

Pedagógovia pripravili pre žiakov 2. veľkonočné tvorivé dielne. V menších skupinkách si mohli deti vyskúšať množstvo techník zdobenia kraslíc, pletenia korbáčov, vyrábanie pozdravov, rôznych jarných dekorácií a dokonca i pečenie báboviiek a baránka. Počas toho im pani učiteľky i pán učiteľ porozprávali o veľkonočných zvykoch a tradíciách.

Výrobky zdobili nielen priestory školy, ale si ich deti odniesli i domov.

Ide o veľmi peknú tradíciu v tejto škole a to nielen vo veľkonočnom, ale i vo vianočnom duchu. Spomienkou na tieto dni je vždy videozáznam z výstavky výtvorov i samotnej práce detí.

L. Machová, učiteľka ŠŽŽ

CVČ a kultúra

„Svet hľadá ľudí, ktorí dokážu niečo urobiť, nie tých, ktorí vedia vysvetľovať, prečo niečo neurobili.“

H. Rowlandová

V tomto duchu sa niesli dve kultúrne podujatia, ktoré v mesiaci máj a jún usporiadalo pre deti Centrum voľného času Beťárik.

Dňa 31. mája sa na pôde ZŠ Šaštín-Stráže uskutočnila súťaž v anglickom jazyku pod názvom **Shakespeare v nás**. Zišli sa tu žiaci zo štyroch základných škôl zo Senice a zo ZŠ v Šaštíne-Strážach, aby si mohli zmerať sily v interpretácii anglického jazyka, porovnať, v čom sú ako škola a či jednotlivci lepší oproti ostatným súťažiacim a tiež poukázať na svoj pekný vzťah k tomuto cudziemu jazyku. Ocenené a odmenené boli všetky prítomné deti, no tí súťažiaci, ktorí dokázali vyniknúť nad ostatnými, si prevezli čestné uznanie za maximálny výkon a snaženie.

Boli to:

v slovnom prejave: Mária Bederková z III. ZŠ Senica, Katka Gembešová zo IV. ZŠ Senica, Filip Nosko z I. ZŠ Senici.

v hudobnom prejave: Monika Drgoncová zo ZŠ Šaštín-Stráže, Dominika Kudolániová z II. ZŠ Senica, Paula Krajčiová z I. ZŠ Senica.

v kolektívnom vystúpení: žiaci z I. ZŠ Senica.

v disciplíne vlastná tvorba: Barbora Manénová z I. ZŠ Senica.

Vďaka patrí vedeniu ZŠ v Šaštíne-Strážach za to, že poskytla priestory a priateľské prichýlenie súťažiacich na ich školskej pôde, pani zástupkyňi Mgr. B. Balgovej, ktorá bola spoluorganizátorka tohto podujatia a tiež všetkým pedagógom, ktorí svojich zverencov na túto náročnú súťaž pripravovali.

Dňa 3. júna sa zasa zišli v KD v Šaštíne dievčatá stredného školského veku, aby získali titul **MINI-MISS 2006**. Boli to dievčatá zo Šaštína-Stráží, z Bilkových Humeniec, z Gbelov, z Holíča, zo Skalice i zo Senice.

Aby zaujali porotu i obecenstvo, museli si osvojiť správnu chôdzu, ukázať svoj prirodzený dievčenský šarm, spontánny úsmev, tiež nacvičiť vlastnú disciplínu, ktorá pozostávala z toho, v čom to-ktoré súťažiace dievča najviac vyniká. Videli sme tu napr. ukážku z karate, hru na klavíri, spev, tanečné vystúpenia. Prestávku medzi jednotlivými disciplínami súťaže vyplňali členky záujmových útvarov, pracujúcich pri CVČ Beťárik a to tanečníčky a mažoretky, David Vépy, žiak zo ZŠ Šaštín-Stráže, ktorý spieval. Tancom prispela i Zuzana Barkóciová s partnerom.

Titul Miss sympatia získala **Bianka Hrebenárová** z Bilkových Humeniec a to na základe rozhodnutia obecenstva. Ostatné umiestnenie dievčat bolo nasledovné:

I. miesto - Bianka Hrebenárová - Bilkové Humence

II. miesto - Ivana Masaryková - Gbely

III. miesto - Dominika Žurná - Gbely.

Za zdarný priebeh podujatia patrí poďakovanie aj L. Trefilíkovi, ktorý sa postaral o hudbu, porote: pani Labašovej, pani Melišovej, slečne Fránerovej a D. Melišovi a ostatným dobrovoľným pomocníkom CVČ.

I. Szökeová

Zdravie

Reflexná terapia je výborná metóda samo-pomoci, samo-liečenia. Táto metóda využíva skutočnosti, že všetky orgány alebo časti tela majú svoje reflexné miesto na chodidlách. Zvýšená citlivosť alebo bolesť určitého miesta pri stlačení môže upozorniť na nemocný orgán oveľa skôr, ako ju objaví moderná prístrojová technika. Napríklad reflexné miesta obličiek sú veľmi citlivé niekedy i pol roka pred prvými ťažkosťami močových ciest. Pre účinnú liečbu je dôležité, aby sa začalo včas, ešte predtým, ako sa nemoc začne prejavovať. V podstate ide o pravidelné stláčanie určitých miest na chodidlách. Stláčaním alebo hladením, je príslušný orgán alebo časť tela stimulovaná, aby sa očistila a zregenerovala. Veľkú bolesť hladíme a menšiu rytmicky (po sekunde či dvoch) stláčame. Denná dávka ovplyvňovania reflexného je od 10 do 30 minút. Viac ani netreba. Dôležité je reflexné miesto hladiť alebo stláčať každý deň až do vyliečenia.

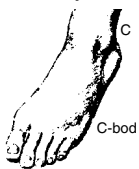
Tak ako sa v priebehu roka mení a vyvíja príroda, dostávajú sa naše orgány na rôznu úroveň svojej kondície. Niekedy je silnejšia a niekedy slabšia. Pre každý mesiac je typická slabosť alebo dobrá kondícia iného orgánu. Všetko má presné zákonitosti, ktoré popisuje tzv. Čínsky pentagram (Pataky: Učebnice reflexnej terapie, str.77)

Súvislosti, ktoré z tohto systému vyplývajú, využíva reflexná terapia.

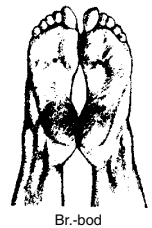
Existujú dve univerzálne miesta: **C-bod** a **Br-bode**, ktoré stláčame ako prevenciu, pri chorobách, alebo ako prvú pomoc. Účinok je vynikajúci, dôležité je, spomenúť si na ne v kritickej situácii.

C-bod vyrovnáva energiu

Br-bod tymusu potvrdzuje imunitný systém

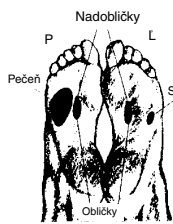

Priehlavok ľavej nohy a chodidlo (C-bod, Br-bod)
- stláčať nechťou zospodu pod hlavným kĺbom 2. prsta.

Júl - krvný obeh

Najviac ohrozeným systémom v tomto mesiaci je krvný obeh. Ťažkosti sa môžu prejavovať napr. zmenou srdečného rytmu, tepu, oťaženie končatín, mravenčením v nich. Reflexné miesta krvného obehu predstavujú vlastne reflexné miesta všetkých orgánov, ktoré môžu krvný obeh nejakou ovplyvňovať. Je to hlavne pečeň - krvotvorba, slezina - lymfatický systém a nadobličky - regulácia krvného obehu.

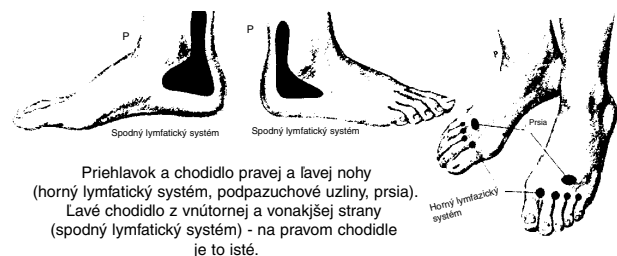

Pri vzniku opuchov nie je vhodný dynamický šport, pretože pri ňom sa v svaloch vytvára väčšie množstvo kyselín, ktoré ešte viac zťažujú lymfatický systém. Oveľa vhodnejšie sú dychové cvičenia (joga, relaxácia...)

August - telesné teplo

V prvej polovici augusta sa ťažkosti v tomto systéme prejavujú zvyšovaním tepla, v druhej polovici skôr jeho nedostatkom. Na udržiavanie správnej hladiny teploty má najväčší vplyv pečeň (z titulu infekcií a iných vplyvov) a lymfatický systém, ktorý sa stará o ekológiu tela (zbavovanie sa škodlivých látok). V tomto období je vhodné umelo dodávať v strave chýbajúci zinok (preventívna dávka 40 mg/deň - nikdy nie nalačno, ale s jedlom), vitamín A/1 (deň - po jedle). Vhodná je lymfatická masáž, ktorá sa zľahka robí na vnútorných stranách končatín, smerom hore a vždy pravočivo.

Priehlavok a chodidlo pravej a ľavej nohy (horný lymfatický systém, podpazuchové uzliny, prsia). Ľavé chodidlo z vnútornej a vonkajšej strany (spodný lymfatický systém) - na pravom chodidle je to isté..

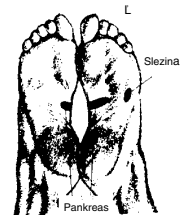

September - slezina a pankreas

V prvej polovici septembra je slabým orgánom slezina, to sa prejavuje znížením obranyschopnosti tela, malou odolnosťou pri infekciách, prechladením, zlým krvným obrazom a stavom bielych krviniek. Slezina sa považuje za akési lymfatické srdce a má veľký vplyv na všetky pochody v jej systéme. Reflexné miesto sleziny je na ľavom chodidle medzi štvrtou a piatou kôstkou, hneď pri základných kĺboch. **POZOR!** Pri prvom stláčaní nesmieme plošku predráždiť, to znamená stlačiť maximálne 10-20 -krát a potom až po dvoch hodinách. Je ploškou prvej pomoci pri astmatických záchvatoch.

V druhej polovici septembra trpí pankreas, ktorý má na starosti obrovské kráľovstvo slizníc v celom tele. Preto ťažkosti, ktoré sa v tomto období objavujú, sú v slizničných orgánoch: od porúch trávenia (zdúvanie, látková výmena, žalúdočné a dvanástnikové vredy, zápcha) cez dýchacie ťažkosti až po poruchy v menštruácii.

Reflexné miesta sú na oboch chodidlách pod skĺbením pri prvej priehlavkovej kôstke a klinovej kosti. Pre liečenie obidvoch orgánov je veľmi dobrá lastovičniková tinktúra 3 x 15 kvapiek pred jedlom. Prv ako siahnete po práškoch alebo sa dáte „rezať“, skúste sa venovať reflexnej terapii. Účinkom budete príjemne prekvapení.

SIMAMED s.r.o. - A M B U L A N C I A PRAKTICKÉHO LEKÁRA PRE DOSPELÝCH

MUDr. Silvia OŽVOLDÍKOVÁ
Hollého 646 vo dvore, Šaštín-Stráže,
tel.034 / 622 8016

Ordinačné hodiny:

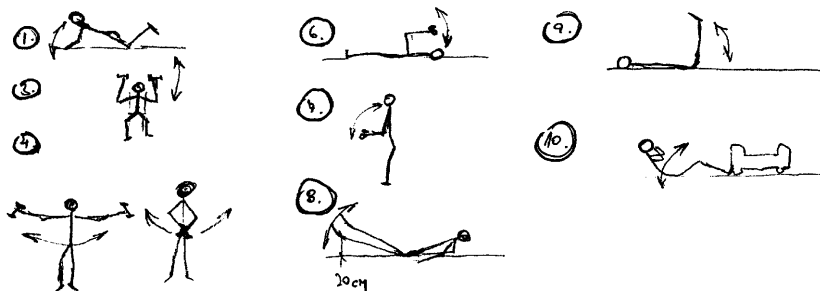
Pondelok-Utorok 7.00 - 7.30 odbery a injekcie
7.30 - 11.00 ambulancia Šaštín
11.00 - 13.00 - pond. ambul. Smolinské
- utorok ambul. Čáry
13.00 - 13.30 obedňajšia prestávka
13.30 - 14.00 návštevy a objednaní pacienti
14.00 - 15.30 administratívne práce
Streda - Piatok 7.00 - 7.30 odbery a injekcie
7.30 - 12.30 ambulancia Šaštín
12.30 - 13.00 obedňajšia prestávka
13.30 - 14.00 návštevy a objednaní pacienti
14.00 - 15.30 administratívne práce

Sobota - Nedeľa - neordinuje sa.

Poradie pacientov určuje lekár. Prednosť majú akútne stavy.
Prídte uzavrieť zmluvu do novej ordinácie!

Kondičný program pre spevnenie celého tela, prekrvenie kĺbov a šliach a dlhodobé cvičenie v domácom prostredí (od profesionálneho trénera).

Oboje 4 - 6 týždňov	2 týždne	2 týždne
1. Kľuky na zemi z pokľaku	3 x 10	4 x 10
2. Kľuky (ruky úzko) na zemi z pokľaku	3 x 4-5-6	4 x 6-8
3. V sede tlak malých číniak nad hlavu	3 x 15	4 x 25
4. V stoji rozpažovanie s malými činkami	3 x 12	4 x 15
5. Drepy s vlastnou váhou (ruky vpred)	4 x 15	6 x 20
6. V ľahu na zemi s jednoručkami zapažovanie	3 x 12	4 x 20
7. V stoji bicepsy s jednoručkami	3 x 15	4 x 25
8. Lah na zemi-nožničky 20 cm nad zemou prekrižovať	3 x 12	4 x 20
9. Lah na zemi-prednožovanie	3 x 6-8	3 x 10-12
10. Sed-ľah na zemi so zapieraním nôh (ruky na hrudník)	3 x 10	3 x 15

Stále zdravie po celý rok vám želajú členovia redakčnej rady.

Podľa Lunárneho kalendára spracovala S. Suchá.
(Pokračovanie nabudúce)

ZBERŇA ŠATSTVA a BIELIZNE opäť v Šaštíne-Strážach

na Ulici Mirka Mešpora 1155

Otváracie hodiny :

Pondelok 13.00 - 17.00 hod.

Utorok 8.00 - 16.00 hod.

Streda 13.00 - 17.00 hod.

Štvrtok 13.00 - 17.00 hod.

Piatok 13.00 - 17.00 hod.

Vždy v utorok okolo 12. hodiny bude

odvoz a dovoz šatstva a bielizne.

Prevádzka začala svoju činnosť 19. júna 2006.

Tešíme sa na vašu návštevu!

L. + S. Suchých

Poradenské centrum krásy a zdravia

Poradenstvo pri zdravotných problémoch: alergie, astma, vysoký a nízky tlak, atopický ekzém, cukrovka, žalúdočné problémy, štítna žľaza, nadváha, podváha.

Hĺbkové čistenie pleti (do 3 vrstiev) bez mechanického zásahu len za 199,- Sk.

Možnosť telefonického objednania tel. 0908 743 113

Budova pošty 1. poschodie (vchod z bočnej strany budovy)

Všeobecná úverová banka, a.s.
retailová expozitúra Šaštín-Stráže
vám ponúka

flexi hypotéka

jednoducho, rýchlo a k tomu aj s garantovanou výškou splátky.

Nemáte ešte vybranú nehnuteľnosť?

Žiadny problém. Flexihypotéku môžete mať už teraz. S hypotekárnym certifikátom viete hneď, aká bude výška vašej mesačnej splátky až na 10 rokov dopredu.

Máte vybranú nehnuteľnosť?

Jednoducho

- bez dokladovania príjmu
- stačí predložiť len doklad totožnosti a doklady k nehnuteľnosti.

Rýchlo

- spracovanie až do dvoch dní od podania žiadosti (s požadovanými prílohami)
- možnosť zabezpečenia ocenenia nehnuteľnosti naším pracovníkom.

Bez zbytočného papierovania už pozajtra môžete mať s flexihypotékou otázku bývania vyriešenú.

Všetci klienti, ktorí požiadajú o flexihypotéku, získajú stierací žreb, kde môžu vyhrať zaujímavé ceny a zároveň budú zaradení do mesačného žrebovania o hlavnú cenu - automobil KIA SPORTAGE.

Je len jedna kreditná karta, ktorá vám vráti peniaze z každého vášho nákupu. Karta, ktorá vás ochráni doma aj na dovolenke. Iba ona vás nechá splácať tak, ako len chcete. Karta, ktorá si vás zapamätá :

BLUE od American express

Bližšie infomácie na našej expozitúre!

Na vašu návštevu sa teší kolektív pracovníčok VÚB,a.s. Šaštín-Stráže.

Art - interiér

Novoveská 941 Šaštín - Stráže / oproti trhovisku /

Obklady,
Dlažby,
Sanita keramika,
Vodovodné batérie,
Sprchovacie kúty,
Interierové dvere,
Kúpeľňový nábytok,
Kúpeľňové doplnky,
Zrkadlá.....

Návrhy a realizácie interierov

3D návrhy, poradenstvo

Kancelárie, obchodné prevádzky, byty, rodinné domy atď.

A N K E T A

Kvôli drogám zomrel v našom meste mladý chlapec. Čo ty na to ?

- Bolí ma to a myslím si, akékoľvek slová sú tu už zbytočné.

Pani Eva

- Podľa mňa je hrozné, keď odíde mladý človek. Čo sa stalo, sa už neodstane, ale mali by sme sa zamyslieť nad tým, čo ho viedlo k tomu, aby bral drogy. Väčšina narkomanov hľadá v drogách to, čo im v reálnom svete chýba. Spoločnosť by sa nemala k nim otáčať chrbtom, ale snažiť sa ich pochopiť a pomôcť im riešiť problémy a nie ich odsudzovať.

Študentka Jana

- Je mi to veľmi, veľmi ľúto. Som mama a starénka, prežila som život a veľa času som strávila s mladými ľuďmi. Viem, že niektorým mladistvým je ťažké poradiť si so životom. Ak sa dostanú do nesprávnej partie, chopia sa života z tej nesprávnej stránky a potom to takto dopadne. Ten sedemnásťročný chlapec kypel zdravím. Čo by za to dala mladá žena, mamička dvoch chlapcov, manželka, dcéra, ktorú sme v týchto dňoch pochovali? Čo by za troška toho zdravia dal jej manžel, otec, sestra?

Pani Elena

- Malo by sa s tým niečo robiť. Jednak, aby bol čo najmenší prístup k týmto látkam, čo je asi záležitosťou príslušných orgánov. V spolupráci mesta a škôl by sa malo budovať viac športovísk a hľadať príležitosti možného kultúrneho využitia pre mládež.

Pán Ivan

Prečo táto anketa ?

Zdá sa mi, že všetci o tomto probléme „drogy“ vieme a nič s tým nerobíme. Akoby sme si už na to zvykli, akoby nám to už nevadilo. Každý z nás si myslí, že mňa sa to predsa netýka. Ale je tomu skutočne tak? Poznáme ako rodičia príznaky, ktoré sa prejavujú pri používaní drog? Požiadala som preto o informáciu ľudí, ktorí sa tým zaoberajú.

INDIKÁTOR UŽÍVANIA DROG

DROGA	PRÍZNAKY PO POŽITÍ	MÔŽETE NÁJSŤ	NÁSLEDKY
LEPIDLÁ A RIEDIDLÁ (Toluén, Vulkán, Acetón)	Červená pokožka okolo nosa a úst, žalúdočné ťažkosti. Vzhľad ako po požití alkoholu, nekoordinované pohyby, agresívne správanie, rozosnený alebo zasnený výraz tváre, neprítomný pohľad, červené oči, halucinácie.	Tuby s lepidlom, nádoby s riedidlom, kúsky látky s typickým toluénovým a acetónovým zápachom.	Chudokrvnosť, poškodenie horných dýchacích ciest a pľúc, poruchy vedomia, útlm centrálnej nervovej sústavy, pri predávkovaní smrť udusením.
LIEČIVÁ S TLMIVÝM ÚČINKOM - SEDATÍVA (Rohypnol, Diazepam, Nitrazepam...)	Ospalosť, únava, spomalené reakcie, výpadky pamäti, nezreteľná reč (zlá artikulácia).	Tabletky, obaly od liekov.	Chronická únava, zhoršenie činnosti mozgu, výpadky pamäti, ospalosť pri predávkovaní bezvedomie.
AMFETAMÍNY (Fenmetrazín, Pervitín, Amfetamín, ecstasy)	Premenlivé nálady, agresia, prebytok energie, popletené myšlienky, rýchla reč triaška, nechutenstvo, nadmerná podozrievavosť, vzťahovacosť.	Tablety, prášok bielej až oranžovej farby, injekčné striekačky, bezfarebné roztoky, obaly od tabletiiek.	Halucinácie, panika, depresie, vynechávanie srdca, pri vpichovaní zápal pečene, AIDS, bludy, schizofrénii podobné ochorenia.
PRODUKTY KONOPE (marihuana, hašiš)	Narušená koordinácia pohybov, červené oči, rozšírené zreničky, zmena vnímania času, ospalosť, žartovanie, veselosť, filozofovanie, poruchy kontaktu s realitou.	Ohorky šúľaných cigariet, zelený tabak, zápach fajčených listov, bledé prsty, cigaretové papieriky.	Depresie, úzkostné stavy.
OPIÁTY (heroín)	Sklenené oči, zúžené zreničky, eufória prechádzajúca do apatie, malátnosť, nechutenstvo, poruchy pozornosti.	Biely, šedý až hnedastý prášok zabalený v papierových skladačkách, ihly, injekčné striekačky, ohorené lyžice, hnedé zmoľky, na tele stopy po vpichoch, stopy krvi na odevu, straty cenných predmetov v domácnosti.	Podráždenosť, nervozita, poškodenie mozgu, pečene, AIDS, podvýživa, smrť z predávkovania.
Všímajte si zmeny v správaní: - náhle zmeny v oblekaní, nedbalosť o osobné veci, zmeny stereotypov správania - trávenie dlhého času v uzavretých miestnostiach (kúpeľne, vlastné izby) - opúšťanie dlhoročných priateľov, nadväzovanie nových priateľstiev, časté náhle odchody z domu pod rôznymi zámienkami			

© PhDr. Ján Varmuža

Vydal a distribúcia: SEA - Slovakia, Staré grunty 52, 842 25 Bratislava

Odkaz (nielen) pre fajčiarov

Blíži sa letná kúpalisková sezóna. Nejedna rodinka sa teší, ako bude spolu s deťmi chodiť na pláž našich bagrovísk. Desí ich však predstava, že sa im v blízkosti „usalašia“ fajčiari a budú im znepríjemňovať tieto chvíle oddychu škaredým bielym dymiskom.

Nie každý má odvahu a podrezaný jazyk a vie si to na mieste aj vydiskutovať. Radšej sa s deťmi stiahne niekde o kúsok ďalej a vráti sa až o chvíľu, keď je „vzduch čistý“. No a na obranu týchto nespelých „plážovníkov“ píšem tieto riadky. Chcem upozorniť fajčiarov na zákon, ktorý chráni tých okolo. Tých, ktorí nefajčia a ani si neprajú tento smradlavý produkt iných dýchať. Ak náhodou pôjdu okolo „muži zákona“, môžu takýchto dobrákov odmeniť pokutou až do výšky 10 000,-Sk.

No a kde všade sa to vlastne nesmie fajčiť? Napr. ... v čakárňach a prístreškoch na zastávkach, na krytých nástupištiach, v uzavretých verejných priestoroch pre cestujúcich, v zdravotných zariadeniach, v priestoroch detských ihrísk, v kultúrnych a športových zariadeniach, vo verejne prístupných priestoroch úradných budov a kultúrnych inštitúcií, cukrárňach a zariadeniach rýchleho stravovania...

Dúfam, že Zákon o ochrane nefajčiarov nebude platiť len na papieri, ale aj v praxi. Fajčiari sa zo dňa na deň nezmenia. Mali by však mať na pamäti jednu zásadnú vec. Kým fajčiar fajčí cigaretu cez filter, nefajčiar vedľa neho ten filter už nemá. A to je vlastne ešte horšie. Hovorí sa tomu pasívne fajčenie. Ale o tom až niekedy nabudúce.

Všetkým nefajčiarom želim príjemný a ničím nerušený pobyt na plážach.

Mgr. L. Machová

Za milovaným synom!

*Bol 16. júl a sobotný letný večer,
keď ozval sa neznámy v telefóne hlas.
Správe, ktorú mi ten podával neveriac
a energicky, zvýšeným mojím hlasom
prosila som, aby mi ho k telefónu dal.*

*Lež opakovane tvrdil mi ten cudzí pán,
že i on stráca v ňom dobrého priateľa.
I pochopila som a vzápätí mu ďakovala,
že oboznámil ma s nešťastným údelom
môjho milovaného syna.*

*Smútok, bolesť i trochu zúfalstva
nastúpili razom do matkinho srdca,
keď som si len s námahou uvedomila,
že som už celkom svojho syna stratila.*

*Odovzdane do vôle Božej potom
len so vzlykaním moje ústa šepkali,
aby milosrdný Boh jeho dušu uchránil.
Vďaka všetkým, ktorí ho poznali
a za spásu jeho duše modlitby obetovali.*

Mnohí dobrodinci naši o prevoz z Grécka sa pričínili,
aby sme jeho mŕtve telo do rodnej zeme uložili.
Nech teda odpočíva môj syn už v pokoji
a svoje zmŕtvychvstanie očakáva spolu s nami.
Stretnutie s ním vo večnosti si vyprosujeme modlitbami.
**K prvému výročiu smrti smútiaca matka Marta
a celá rodina Tumových.**

Zo záhoráckych prísloví a porekadiel

Zo záhoráckych prísloví a porekadiel
Každý do má v rici dziru, ťi robí čaškosci.
Každý má svojého moráka (o náture).
De sa dobré víno rodzí, tam sa ludom dobre vodzí.
Keď je kozi dobre, ide na led tancovat.
Keď něco robíš, rob to poradně!
Keď nemáš peňez, pred muziku nelez!
Keď sa nebudeš učít, pujdeš do Stupavy zelé šlapat.
Keď sem huadný, sem nevuadný, keď sa najím, furt bych spau.
Keď ťa stretne mrzutost a neúspjeh, nestaraj sa o posmiech.
Keď v januári rostne tráva, v júni huadovat bude kráva.
Keď skapaua kráva, nech skape aj tela.
Kopnem ťa do zadku jak financ kozu.
Koteu hrnec karhá a sám je černý. (Druhému slamku z oka
vyberá a vo vlastnom brvno nevidí.)
Krajíc chleba, husacina, litr vína - to je dobrá medecína.
Lachko mu byuo do pekua, keď mjeu čerta kmotra.
Lepší tustá nitka jak houá ritka.
Lepší vrabec v hrsci jak jeleň v horách.
Má rítke s hustým bjeháním (o hnačke).
Má roboty jak stará dzífka pred vydajem.
Má ten buechy, né peňize.
Má v rici vši. (Je veľmi chudobný).
Má teho plnú rit aj trošku.
Máš chráp jak šarhovňu!

Podľa knihy Zlatá kniha Záhoria od Štefana Moravčíka
podáva Mgr. František Havlíček.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

UVÍTANIE DETÍ DO ŽIVOTA

Laura **Kákošová**, Roman **Trvalec**, Severín **Malík**, Viktória
Danielová, Klaudia **Dujšíková**, Sofia **Faltýnková**, Nikola
Kapsová, Viktória **Jurníková**, Patrícia **Danielová**, Oliver
Pribila

Blahoželáme NOVOMANŽELOM

Okasa Juraj - **Širočková** Zuzana 11. 3. 2006
Zetocha Lubomír - **Drvárová** Alena 22. 4. 2006
Sofka Patrik - **Menšíková** Katarína 23. 4. 2006
Šmíkala Emil - **Danielová** Eva 27. 5. 2006

Blahoželáme JUBILANTOM

70-roční :

-marec: Milan Adam, Jozefína Juricová, Jozef Barcaj, Mária
Kristínková, Erich Richter, Otto Ožvoldík.

- apríl: Marián Javorka, Jolana Antálková, Jozef Kováč,

- máj: Gertrúda Šišoláková, Ján Mizerák,

- jún: Eugen Bünger, Anna Hanáková, Rudolf - Pavol
Suchánek

75-roční

- marec: Viliam Mach, Ružena Čillíková, Mária Slováková,
Jozefína Rišková, Jozefa Podolská

- apríl: Margita Mešťánková, Víťazoslav Gutschnitz, Otília
Vaculková, Helena Prachárová

- máj: Ferdinand Peltzner,

- jún: Mária Skalová, Ružena Polláková, Irma Ďurišová

- júl: Václav Zouhar, Ervín Černoch, Pavol Hummel, Júlia
Minarovičová

80-roční

- marec: Hermína Stanická,

- apríl: Anna Zváčová

- máj: Anna Farkašová

- jún: Peter Metelička

- júl: Jozef Hájek, Elena Raková

85-roční

- marec: Anna Pittelová, Mária Havlíčková,

- apríl: Eduard Buček, Anna Havlová, Viktor Komorník

90-roční

- jún: František Stanek,

95 - ročná

- júl: Anna Kratochvílová

OPUSTILI NÁS

	dátum úmrtia
Anna Micháľková	20.02.2006
Bohumil Trúba	17.03.2006
Ráchel Gašparíková	23. 03.2006
Mária Stachová	29.03.2006
Terézia Čerňochová	03.04.2006
Miroslav Kozánek	10.04.2006
Jozef Šefčík	11.04.2006
Július Nemec	12.04.2006
Štefan Gürsching	13.04.2006
Eduard Bilka	14.04.2006
Jozef Hájek	18.04.2006
Milan Petrík	24.04.2006
Marta Drinková	26.04.2006
Helena Zváčová	08.05.2006
Regina Stanická	09.05.2006
Michal Kostelný	12.05.2006
August Burian	22.05.2006
Mária Dzurová	23.05.2006
Valéria Michalíková	30.05.2006

Z činnosti TJ Slovan Šaštín

V sobotu 10. júna 2006 odohrali starší žiaci Telovýchovnej jednoty Slovana Šaštín posledný futbalový zápas v tejto sezóne. Súperom na domácom ihrisku im bolo mužstvo TJ Drahovce, ktoré zdolali 7:1. Celkovo sa v tabuľke umiestnili na peknom druhom mieste.

Tento zápas bol tak aj trocha rozlúčkový, nakoľko viacerí chlapci odchádzajú hrať do dorastu. O dobrú náladu sa postarali hráči svojím výkonom, načerveno zafarbenými vlasmi, ale i víťazným spevom po skončení zápasu.

*Ciky caky ciky cak, hej, hej, hej.
Žalobaba žalob,
hej, hej, hej.
Kto je lepší? Šaštín!
Kto je ešte lepší? Šaštín!
Kto je najlepši? Šaštín!
A proč? Lebo dáva góle
a má dobré skóre, proto je najlepši. Hej, hej!*

Po zápase sa chlapci zišli v zasadačke, kde im TJ zabezpečila občerstvenie, ktorého súčasťou boli i upečené zákusky od ich stálej fanúšičky pani Štefanie Poláčkovej. Tréner Pavol Hornák im spolu s predsedom TJ Vladimírom Hladíkom poďakoval za spoluprácu a poprial im úspešný štart v doraste.

Vedúci mužstva
Ing. Ludovít Suchý

Výsledky rybárskych pretekov - máj 2006

**1. mája 2006 - Rybárska stráž
a funkcionári organizácie :**

1. Šulák Peter PhDr., 2. Valla Ján, 3. Pobjecký Viktor.

6. mája 2006 - Veľké rybárske preteky :

1. Ovečka František, - 2. Ovečka Vladimír, - 3. p. Lovíšek.

8. mája 2006 - Detské rybárske preteky :

1. Bartal Filip, - 2. Raffasederová Radka, - 3. Celláry Michal.

Ovečka R.

Odkaz redakcie všetkým čitateľom:

PIŠTE DO VÁŠHO HLÁSNIKA !!!

Všetky zaujímavosti z dnešných dní a dávno minulých. Pýtajte sa, čo vás zaujíma. My vám prinesieme odpovede od kompetentných ľudí. Uzávierka každého čísla je do konca druhého mesiaca štvrtroka.

Tretie číslo HLÁSNIKA 2006 vyjde v septembri 2006, uzávierka je 31. augusta 2006. Termín dodržte!

Ak máte k článku fotografie, priložte ich! Kresby prikladajte na zvláštny papier, nekreslite ich na papier, na ktorom je text! Texty-články píšete strojom alebo počítačom obriadok - nie hustým riadkovaním!

Podniky, obchody a prevádzky služieb, napíšte nám stručne vaše otváracie hodiny a aké ponúkate služby. Za uverejnenie sa neplatí. Radi by sme boli, aby obyvatelia mali prehľad, kedy a kde čo nakúpiť, alebo akú službu kde hľadať.

Redakcia za obsah článkov nezodpovedá, za obsah každého článku osobne zodpovedá autor. Redakcia si však vyhradzuje právo na uverejnenie článku a jeho úpravu po stránke pravopisnej a slohovej.

Časopis je možné si zdarma zobrať v potravinárskych predajniach v našom meste. Ak ho nedostane, môžete si pre HLÁSNIK osobne prísť do mestskej knižnice v pracovné dni od 8. do 16. hodiny.

Redakcia vám ďakuje za porozumenie.

HLÁSNIK - informačný štvrtročník MsÚ Šaštín-Stráže

Ročník VII. - číslo 2 - Jún 2006. Vydáva Mestský úrad Šaštín-Stráže. Zaregistrované na Okresnom úrade Senica pod číslo 1/2000. Adresa redakcie: Mestská knižnica, Hviezdoslavova 4, 908 41 Šaštín-Stráže, telefonné číslo 034 - 6592 464. Šéfredaktorka: Jana Labašová. Redakčná rada: Elena Ovečková, Rafael Menšík, Mgr. Margita Černochová, Silvia Suchá, Iveta Szökeová, Jozef Fribort, Mgr. František Havlíček, Mgr. Ludmila Machová. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň Durlák, Senica

Letecký pohľad na mesto Šaštín - Stráže

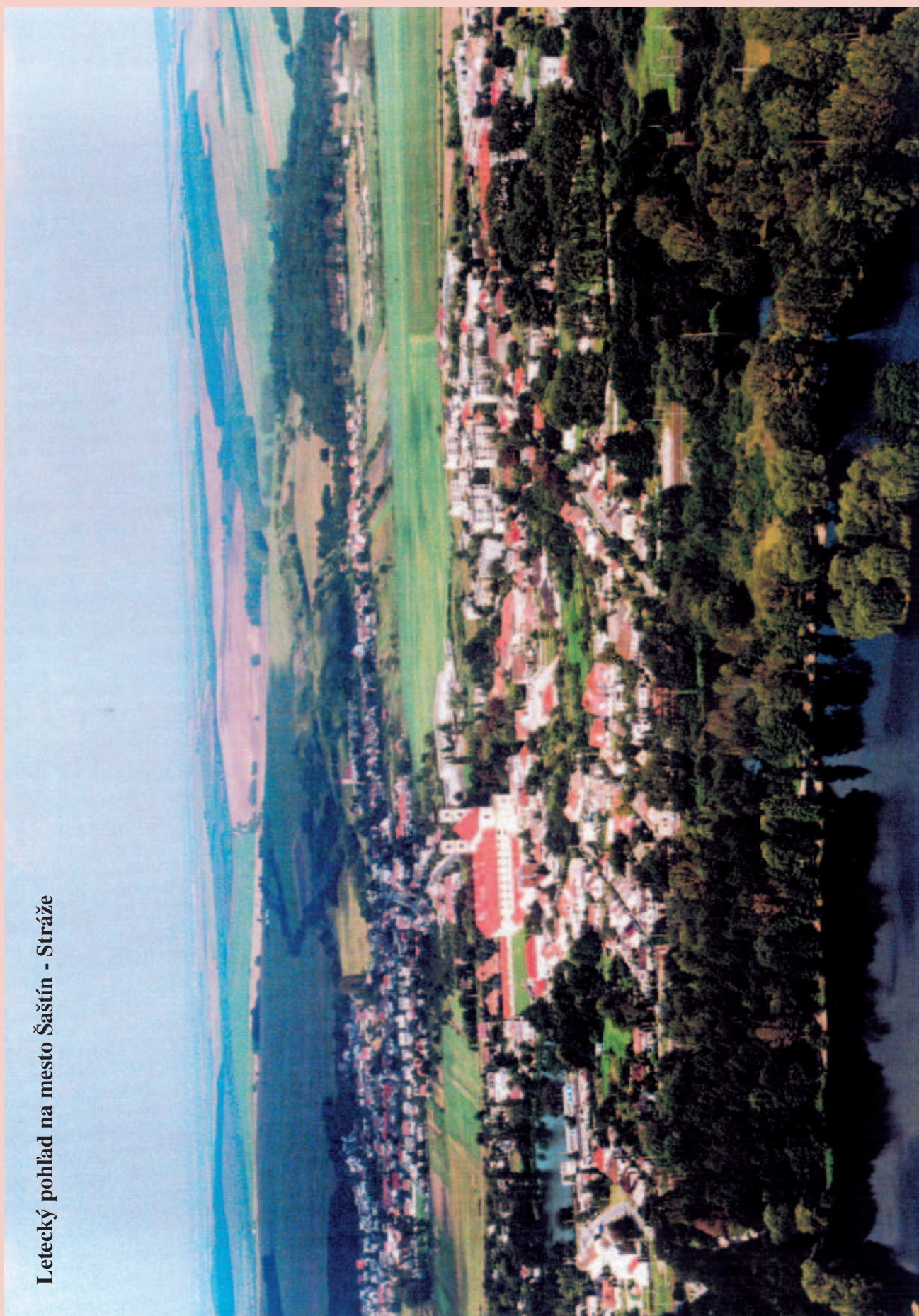

Foto: Ing. Marián Kováč